

**T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ PROGRAMI**

**ÖZEL EĞİTİM MÜZİK DERSLERİNE YÖNELİK
ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Ayşe KÜYÜKOĞLU

Danışman
Prof. Dr. Damla BULUT

SAMSUN
2022

**T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ PROGRAMI**

**ÖZEL EĞİTİM MÜZİK DERSLERİNE YÖNELİK
ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Ayşe KÜYÜKOĞLU

Danışman

Prof. Dr. Damla BULUT

SAMSUN
2022

TEZ KABUL VE ONAYI

Ayşe KÜYÜKOĞLU tarafından, Prof. Dr. Damla BULUT danışmanlığında hazırlanan “ÖZEL EĞİTİM MÜZİK DERSLERİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ” başlıklı bu çalışma, jürimiz tarafından 7.9.2022 tarihinde yapılan sınav sonucunda oy birliği ile başarılı bulunarak Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

	Unvanı Adı Soyadı Üniversitesi Ana Bilim Dalı	İmza	Sonuç
Başkan	Prof. Dr. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı		☒ Kabul ☐ Ret
Üye Danışman	Prof. Dr. Damla BULUT Ondokuz Mayıs Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı		☒ Kabul ☐ Ret
Üye	Prof. Dr. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı		☒ Kabul ☐ Ret

Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen ve yukarıda adları yazılı jüri üyeleri tarafından uygun görülmüştür.

ONAY
.../.../2022
Prof. Dr. Ali BOLAT
Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI

Hazırladığım Yüksek Lisans tezinin bütün aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara riayet ettiğimi, çalışmada doğrudan veya dolaylı olarak kullandığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin Kaynaklarda gösterilenlerden oluştuğunu, enstitü yazım kılavuzuna uygun yazıldığını ve TÜBİTAK Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Yönetmeliği'nin 3. bölüm 9. maddesinde belirtilen durumlara aykırı davranılmadığını taahhüt ve beyan ederim.

Etik Kurul Gerekli mi ?

Evet (Gerekli ise ekler kısmına ekleyiniz)

Hayır

İmza

25/05/2022

Ayşe KÜYÜKOĞLU

TEZ ÇALIŞMASI ÖZGÜNLÜK RAPORU BEYANI

Tez Başlığı: ÖZEL EĞİTİM MÜZİK DERSLERİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışması için şahsım tarafından 25/05/2022 tarihinde intihal tespit programından alınmış olan özgünlük raporu sonucunda;

Benzerlik oranı : %20

Tek kaynak oranı : %1 çıkmıştır.

İmza

... / ... / 2022

Prof. Dr. Damla BULUT

ÖZET

ÖZEL EĞİTİM MÜZİK DERSLERİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Ayşe KÜYÜKOĞLU

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı

Müzik Eğitimi Programı

Yüksek Lisans, Eylül/2022

Danışman: Prof. Dr. Damla BULUT

Araştırmanın amacı, özel eğitim okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin özel eğitim müzik dersine yönelik görüşlerin incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda II. Kademe özel eğitim okullarında ve ortaokul düzeyinde özel eğitim sınıfı bulunan okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin; özel eğitim müzik ders programına, özel eğitim müzik ders kitabına, özel eğitim müzik ders saatine, görev yaptıkları okulun fiziki şartlarına, görev yaptıkları okulda bulunan müzik dersliğine, müzik derslerini işledikleri sınıfta bulunan araç ve gereçlere, almış oldukları lisans eğitimleri ile hizmetiçi eğitim seminerlerine, özel eğitim öğretmenlerine, eğitim verdikleri öğrencilere yönelik ve bunların dışında varsa başka görüşleri belirlenmiştir.

Araştırma tarama modelinde, betimsel nitelikte nitel bir alan araştırmasıdır. Araştırmanın verileri uzman görüşleri alınarak araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır.

Araştırmanın çalışma grubunu Samsun ilinde 2019-2020 eğitim öğretim yılında rastlamsal yöntemle belirlenen Muzaffer Tahmaz, Canik, Çarşamba Belediyesi, Altinkum, Bafra, Fahriye Kemal Kızılot olmak üzere altı II. Kademe özel eğitim okulunda; 50. Yıl, Samsun Canik Fatih, Ertuğrulgazi, Şehit Mete Yahşi Mehmetçik olmak üzere beş özel eğitim sınıfı bulunan ortaokulda görev yapan 11 müzik öğretmeni oluşturmaktadır.

Araştırma sonuçları doğrultusunda çalışma grubundaki öğretmenlerin; özel eğitim müzik ders programını yeterli gördüğü, özel eğitim müzik ders kitabını yetersiz gördüğü, özel eğitim müzik ders saatini yetersiz gördüğü, görev yaptıkları okulun fiziki şartlarını yetersiz gördüğü, görev yaptıkları okulda bulunan müzik dersliğini yetersiz gördüğü, müzik derslerini işledikleri sınıfta bulunan araç ve gereçleri yetersiz gördüğü, almış oldukları lisans eğitimleri ile hizmetiçi eğitim seminerlerini yetersiz gördüğü, özel eğitim öğretmenlerinden kaynaklan sorun yaşamadıkları, eğitim verdikleri öğrencilerden kaynaklanan sorunlar yaşadıkları ve bunların dışında başka görüşleri olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Özel eğitim, özel eğitim okulu, özel eğitim sınıfı, müzik eğitimi, müzik öğretmeni

ABSTRACT

OPINIONS OF MUSIC TEACHERS WORKING IN SPECIAL EDUCATION SCHOOLS ABOUT MUSIC LESSONS IN SPECIAL EDUCATION

Ayşe KÜYÜKOĞLU

Ondokuz Mayıs University
Institute of Graduate Studies
Department of Fine Arts
Music Education Program
Master, September/2022
Supervisor: Prof. Dr. Damla BULUT

The aim of the study is to examine the opinions of music teachers working in special education schools about special education music lesson. For this purpose, II. Tier at the middle school level special education schools and music teachers who work in special education classes in the school; the music curriculum special education, special education, music lesson book, special education, music lessons, task the physical conditions of their school work, music lessons music classroom classroom tools and equipment in the school committed to the education they have received in-service training seminars, special education teachers and for the students they teach, if you have any other opinions out of them was determined.

In the research screening model, it is a qualitative field research with a descriptive nature. The data of the research were collected through a semi-structured interview form developed by the researcher by taking expert opinions.

The study group of the research was determined by random method in the 2019-2020 academic year in Samsun province, Muzaffer Tahmaz, Canik, Çarşamba Municipality, Altinkum, Bafra, Fahriye Kemal Kızılot, including in six second-tier special education schools; 50. In the year, there are 11 music teachers working at the secondary school, which has five special education classes: Samsun Canik Fatih, Ertuğrulgazi, Şehit Mete Yahşi Mehmetçik.

According to the results of research in the Study Group teachers; special education, music lesson program deems sufficient, special education, music lesson book deems inadequate, special education, music class hours yetesiz saw their task deems inadequate physical conditions of schools, employed in the schools they were deemed insufficient in the music classroom, music lessons in the classroom that committed deems inadequate tools and equipment, with the education they have received inservice training seminars deems it insufficient, special education teachers resources from not problems, and the problems of the students they teach are also other opinions besides these it has been found that they experienced.

Keywords: Special education, music, music education, music teacher

ÖN SÖZ VE TEŞEKKÜR

Araştırmam boyunca, engin bilgisi, tecrübesi ve sabrı ile bana yön veren, yönlendirme ve bilgilendirmeleriyle çalışmamı bilimsel temeller ışığında şekillendiren değerli danışmanım Prof. Dr. Damla BULUT'a en içten saygı ve sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Her anımda yanımda olan ve beni cesaretlendiren anneme, babama, abime ve yakın arkadaşlarıma da sonsuz teşekkürler.

Araştırmamın veri toplama aşamasının gerçekleştirilmesinde yardımlarını esirgemeyen öğretmen arkadaşlarıma da teşekkürü bir borç bilirim.

Ayşe KÜYÜKOĞLU

İÇİNDEKİLER

TEZ KABUL VE ONAYI	i
BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI	ii
TEZ ÇALIŞMASI ÖZGÜNLÜK RAPORU BEYANI	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR	v
İÇİNDEKİLER	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
SİMGELER VE KISALTMALAR	vii
TABLolar DİZİNİ	viii
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	2
1.1.1. Problem Cümlesi.....	2
1.1.2. Alt Problemler.....	3
1.2. Araştırmanın Amacı.....	3
1.3. Araştırmanın Önemi.....	4
1.4. Sayıtlılar.....	4
1.5. Sınırlılıklar	4
1.6. İlgili Yayın ve Araştırmalar	5
2. KURAMSAL ÇERÇEVE	11
2.1. Eğitim.....	11
2.2. Özel Eğitim	12
2.3. Müzik Eğitimi	16
2.3.1. Özel Eğitimde Müzik Eğitimi	17
3. YÖNTEM	19
3.1. Araştırma Modeli	19
3.2. Çalışma Grubu	20
3.3. Veri Toplama Araçları	21
3.4. Verilerin Analizi	21
4. BULGULAR VE YORUM	23
4.1. Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar	23
4.2. İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar.....	24
4.3. Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar.....	25
4.4. Dördüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar	26
4.5. Beşinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar	27
4.6. Altıncı Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar	28
4.7. Yedinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar	29
4.8. Sekizinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar	31
4.9. Dokuzuncu Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar.....	32
4.10. Onuncu Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar	33
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	35
5.1. Sonuçlar	35
5.2. Öneriler	37
KAYNAKÇA	39
EKLER	41
ÖZ GEÇMİŞ	48

SİMGELER VE KISALTMALAR

Çev	:	Çeviren
MEB	:	Milli Eğitim Bakanlığı
S	:	Sayfa Sayısı
TDK	:	Türk Dil Kurumu
YÖK	:	Yükseköğretim Kurulu

TABLolar DİZİNİ

Tablo 3.1. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerinin Kişisel Bilgileri	20
Tablo 4.1. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerinin Özel Eğitim Müzik Ders Programının Yeterliğine Yönelik Görüşleri	23
Tablo 4.2. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Özel Eğitim Müzik Ders Programının Yetersizlik Nedenlerine Yönelik Görüşleri	23
Tablo 4.3. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Ders Kitabına Yönelik Görüşleri	24
Tablo 4.4. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Ders Kitabının Yetersizlik Nedenlerine İlişkin Görüşleri	24
Tablo 4.5. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Müzik Ders Saatine Yönelik Görüşleri	25
Tablo 4.6. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Müzik Ders Saatinin Yetersizlik Nedenlerine Yönelik Görüşleri.....	25
Tablo 4.7. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okulun Fiziki Şartlarına Yönelik Görüşleri.....	26
Tablo 4.8. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okulun Fiziki Şartlarının Yetersizlik Nedenlerine Yönelik Görüşleri	26
Tablo 4.9. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Dersliğe Yönelik Görüşleri	27
Tablo 4.10. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Dersliğin Yetersizlik Nedenlerine Yönelik Görüşleri	28
Tablo 4.11. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okuldaki Araç-Gereçlere Yönelik Görüşleri.....	28
Tablo 4.12. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okuldaki Araç-Gereçlerin Yetersizlik Nedenlerine Yönelik Görüşleri	29
Tablo 4.13. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Lisans Eğitimlerine Yönelik Görüşleri	29
Tablo 4.14. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Lisans Eğitimlerinin Yetersizlik Nedenlerine Yönelik Görüşleri.....	30
Tablo 4.15. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Özel Eğitim Müzik Dersi Açısından Hizmet İçi Eğitimlere Yönelik Görüşleri	31
Tablo 4.16. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Özel Eğitim Müzik Dersi Açısından Hizmet İçi Eğitimlerin Yetersizlik Nedenlerine Yönelik Görüşleri	31
Tablo 4.17. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Özel Eğitim Müzik Dersi Açısından Özel Eğitim Öğretmenlerinden Kaynaklanan Sorunlara Yönelik Görüşleri	32
Tablo 4.18. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Özel Eğitim Müzik Dersi Açısından Öğrenciden Kaynaklanan Sorunlara Yönelik Görüşleri.....	33
Tablo 4.19. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Özel Eğitim Müzik Dersi Açısından Öğrenciden Kaynaklanan Sorunlarına Yönelik Görüşleri.....	33
Tablo 4.20. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Özel Eğitim Müzik Derslerinin Yetersizlik Nedenlerine Yönelik Başka Görüşleri	34

1. GİRİŞ

Bir bireyin ve dolayısıyla bir toplumun gelişerek yaşantılarını nitelikli olarak sürdürebilmelerindeki en önemli ölçüt eğitimidir. Eğitim sayesinde bireyler hem kendilerinin hem de içinde yaşadıkları toplumun gelişmesine ve ilerlemesine büyük katkılar sağlamaktadır. Bunun yanında insan yaşayışını kolaylaştırmayı, içinde yaşadığımız çevreyi aydınlatmayı ve genişletmeyi hedefleyen bilimin ve sanatın ilerleyişinin en temel faktörlerinden biri de yine eğitimidir. Bu bağlamda eğitimde öncelikli hedeflerin toplum yaşamına değil de bireyin yaşamına yönelik olduğu söylenebilir. Dolayısıyla eğitim her bireyin yaşantısında yaşamı boyunca devam eden önemli bir süreçtir.

Literatürde eğitim, bireylerin toplumsal yaşantıda yerlerini alabilmeleri için gereken bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine, okulda ya da okul haricinde direk veya dolaylı bir şekilde yardım etmek (TDK, 2020); bireyleri belirli bir konu hakkında yetiştirmek ve geliştirmek (Oğuzkan, 1974); bireylerin davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla, bilerek ve istenen değişimleri oluşturma süreci (Ertürk, 1972: 12) olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bireylerin yaşamı da insan doğası gereği genel olarak farklılık göstermektedir. Bu farklılıklar nedeni ile mevcut literatürdeki tanımlarda belirtilen özellikleri ile eğitim sağlıklı bireylerde öğretmen önderliğinde kendi kendine gerçekleşebilirken özel eğitime ihtiyaç duyan bireylerde durum farklılaşmaktadır. Çünkü özel eğitime ihtiyaç duyan bireylerin eğitim ile beklenen davranışları kendi kendilerine meydana getirmeleri mümkün olamadığından söz konusu davranışları kazanmaları gecikmekte hatta bazı durumlarda hiç gerçekleşmemektedir. Bu durumların yaşanmaması için ilgili grupta bulunan bireylere yardımcı olmak adına devreye özel eğitim girmektedir.

Özel eğitim, toplumdaki her bireyin farklılık gözetmeksizin bireysel istenç ve ilgileri doğrultusunda eğitim görmesine ve kendini geliştirmesine olanak sağlayan eğitimidir. Bu eğitim kapsamında eğitim gören bireyler ise özel gereksinimli, özel eğitim yöntem ve tekniklerine ihtiyaç duyan bireyler olarak tanımlanmaktadır (Sucuoğlu ve Çifci, 2003; Çetin, 2004: 35).

Özel gereksinimli bireylerin kendilerine sunulan özel eğitim yöntem ve teknikleri içerisinde yer alan branşlardan biri de sanat eğitimidir. Özel gereksinimli bireyler ile yürütülen sanat eğitimi faaliyetlerinin öncelikli amacı bireylerin

duygularını ve düşüncelerini geliştirmek ve çevrelerindeki dünyayı algılamalarına yardımcı olmaktadır (Çağlayan, 2018: 406). Sanat eğitimi içerisinde ise müzik eğitimi ilgili eğitiminin önemli bir parçası olarak yerini almıştır. Hatta özel gereksinimli bireylerin ilgili eğitim süreçleri içerisinde istenilen kazanımlara ulaşmalarında müzik eğitimi oldukça önemli roller üstlenmektedir.

Özel eğitim kapsamında yürütülen müzik eğitimi ile özel gereksinimli öğrencilerin ihtiyaçlarının karşılanmasında ise öğretmenlerin önemi çok büyüktür. Çünkü öğretmenler müzik eğitimi ile öğrencileri özel eğitim ihtiyaçlarına göre istenilen kazanımlara daha kısa sürede ilgi çekici bir şekilde ulaştırabilirler. Bu anlamda öğretmenlerin mezun oldukları fakülteden öğretmenlik tecrübelerine, görev yaptıkları okulun fiziki imkânlarından lisans eğitimlerine, ders programından materyallere, genel anlamda ele alındığında özel eğitim müzik derslerine yönelik donanımlarının tam ve nitelikli olması beklenir. Aksi halde ilgili eğitim kapsamında sorunlar yaşanması kaçınılmaz olacaktır.

1.1. Problem Durumu

Özel gereksinimli bireylerin eğitimlerinin istenen hedefler doğrultusunda yürütülebilmesi adına söz konusu sürecin ana bileşenlerinden en önemlisi olan öğretmenlerin özel eğitim derslerinde başarılı olabilmelerinin öncelikli ölçüsü kendi kişisel ve mesleki donanımlarıdır. Öğretmenlerin bu donanımlarının farkında olması ve gelişmeye açık veya gelişmeye ihtiyaç duydukları alanları tespit ederek öncelikle kendilerinin iyileştirici çalışmalara girişmeleri sonrasında da ilgililerin bu iyileştirme çalışmalarına katkı sağlamaları beklenmektedir.

Söz konusu beklentiden hareket ile özel eğitim kurumlarında görev yapan müzik öğretmenlerinin; özel eğitim müzik ders programına, özel eğitim müzik ders kitabına, özel eğitim müzik ders saatine, görev yaptıkları okulun fiziki şartlarına, görev yaptıkları okulda bulunan müzik dersliğine, müzik derslerini işledikleri sınıfta bulunan araç ve gereçlere, almış oldukları lisans eğitimleri ile hizmetiçi eğitim seminerlerine, özel eğitim öğretmenlerine, eğitim verdikleri öğrencilere yönelik görüşlerinin saptanması araştırmanın problem durumunu oluşturmuştur. Dolayısıyla araştırmada öğretmenlerin ilgili boyutlardaki ve bunların dışında varsa başka görüşleri belirlenmiş,

yaşadıkları sorunlar tespit edilerek bu sorunların çözümlerini içerek öneriler geliştirilmiştir.

1.1.1. Problem Cümlesi

Araştırmanın problem cümlesi “özel eğitim okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin özel eğitim müzik dersine yönelik görüşleri nelerdir?” şeklinde belirlenmiştir.

1.1.2. Alt Problemler

1. Müzik öğretmenlerinin *özel eğitim müzik ders programına* yönelik görüşleri nelerdir?
2. Müzik öğretmenlerinin *özel eğitim müzik ders kitabına* yönelik görüşleri nelerdir?
3. Müzik öğretmenlerinin *özel eğitim müzik ders saatine* yönelik görüşleri nelerdir?
4. Müzik öğretmenlerinin *görev yaptıkları okulun fiziki şartlarına* yönelik görüşleri nelerdir?
5. Müzik öğretmenlerinin *görev yaptıkları okulda bulunan müzik dersliğe* yönelik görüşleri nelerdir?
6. Müzik öğretmenlerinin *özel eğitim müzik derslerini işledikleri sınıfta bulunan araç ve gereçlere* yönelik görüşleri nelerdir?
7. Müzik öğretmenlerinin *almış oldukları lisans eğitimlerine* yönelik görüşleri nelerdir?
8. Müzik öğretmenlerinin *almış oldukları hizmet içi eğitim seminerlerine* yönelik görüşleri nelerdir?
9. Müzik öğretmenlerinin *özel eğitim öğretmenlerine* yönelik görüşleri nelerdir?
10. Müzik öğretmenlerinin *eğitim verdikleri öğrencilere* yönelik görüşleri nelerdir?
11. Müzik öğretmenlerinin *bunların dışında varsa başka görüşleri* nelerdir?

1.2. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, özel eğitim okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin özel eğitim müzik dersine yönelik görüşlerin incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda II. Kademe özel eğitim okullarında ve ortaokul düzeyinde özel eğitim sınıfı bulunan

okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin; özel eğitim müzik ders programına, özel eğitim müzik ders kitabına, özel eğitim müzik ders saatine, görev yaptıkları okulun fiziki şartlarına, görev yaptıkları okulda bulunan müzik dersliğine, müzik derslerini işledikleri sınıfta bulunan araç ve gereçlere, almış oldukları lisans eğitimleri ile hizmetiçi eğitim seminerlerine, özel eğitim öğretmenlerine, eğitim verdikleri öğrencilere yönelik ve bunların dışında varsa başka görüşleri belirlenmiştir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, özel eğitim okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin müzik derslerine yönelik görüşlerini ortaya koymasından önemlidir. Araştırma ayrıca söz konusu görüşleri; özel eğitim müzik ders programı, özel eğitim müzik ders kitabı, özel eğitim müzik ders saati, görev yaptıkları okulun fiziki şartları, görev yaptıkları okulda bulunan müzik dersliği, müzik derslerini işledikleri sınıfta bulunan araç ve gereçler, almış oldukları lisans eğitimleri ile hizmetiçi eğitim seminerleri, özel eğitim öğretmenleri, eğitim verilen öğrenciler açısından ve bunların dışında varsa başka görüşlerinin incelenmesi bakımından da önemli bir araştırmadır.

1.4. Sayıtlar

Bu araştırma;

- Özel eğitim müzik derslerinin uygulanmasına yönelik eksiklikler olduğu,
- Özel eğitimde görev yapan öğretmenlerin özel eğitim müzik derslerine yönelik görüşlerinde farklılıklar olduğu,
- Veri toplama aracı olarak kullanılan görüşme formunun geçerli ve güvenilir olduğu,
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin, görüşme formunda bulunan sorulara içtenlikle cevap verdikleri sayıtlarına dayandırılmıştır.

1.5.Sınırlılıklar

Araştırma;

- Çalışma grubunda bulunan okullar açısından; Samsun ilinde bulunan II. Kademe özel eğitim okulları ve ortaokul düzeyinde özel eğitim sınıfı bulunan orta okullar ile,

- Havza Muzaffer Tahmaz Özel Eğitim İş Uygulama Okulu, Canik Özel Eğitim Uygulama Okulu, Çarşamba Belediyesi Özel Eğitim Uygulama Okulu, Atakum Altinkum Özel Eğitim Okulu, Bafra Özel Eğitim Uygulama Okulu, Atakum Fahriye Kemal Özel Eğitim Okulu, İlkadım 50. Yıl Ortaokulu, Canik Fatih Ortaokulu, Atakum Ertuğrul Gazi Ortaokulu ve İlkadım Şehit Mete Yahşi Mehmetçik Ortaokulu ile,
- Bu okullarda görev yapan 11 müzik öğretmeni ile ve
- 2019-2020 eğitim-öğretim yılı ile sınırlıdır.

1.6. İlgili Yayın ve Araştırmalar

Bu bölümde konuya ilişkin 4 makale 2 yüksek lisans tezi ve 2 doktora tezi olmak üzere toplam 8 yayın ve araştırmaya yer verilmiştir.

Makaleler

Aslan (2021) *Uzaktan Eğitimle Yürütülen Özel Eğitim Dersine İlişkin Müzik Öğretmeni Adaylarının Görüşleri* adlı makalesinde müzik öğretmeni adaylarının uzaktan eğitimle yürütülen özel eğitim dersine ilişkin görüşleri belirlenmiştir. 47 müzik öğretmeni adayı çalışmanın katılımcılarını oluşturmuştur. Elde edilen verilerin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Veriler tema ve alt temalara ayrılarak çözümlenmiştir. Çalışmanın bulgularına göre, özel eğitim dersinin her öğretmen için gerekli ve faydalı bir ders olduğu ve meslek yaşantısına katkı sağlayacağı görüşlerine ulaşılmıştır. Öğretmen adaylarının özel eğitim dersinden bazı beklentilerinin olduğu ve ders sonunda bu beklentilerin önemli ölçüde karşılandığı görülmüştür. Dersin işleniş biçimi ve derste anlatılan konularla ilgili farklı görüşler ortaya çıkmıştır. Bunun yanında, öğretmen adayları özel eğitim dersiyle ilgili bazı istek ve önerilerde bulunmuştur

Özer & Demirbatır (2021) “*Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Alanı Özel Gereksinimli Öğrencilerin Öğrenim Süreçlerinin Müzik Öğretmenlerinin Görüşleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi*” adlı makalesinde güzel sanatlar liselerinde görev yapan müzik öğretmenlerinin müzik alanı özel gereksinimli öğrencilerin okula giriş ve öğrenim süreçlerine yönelik görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Bursa Zeki Müren Güzel Sanatlar Lisesi’nde görev yapan 7 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubundaki

öğretmenlerin 2'si müziksel işitme ve okuma dersini, 5'i ise çalgı derslerini yürütmektedir. Müzik öğretmenleriyle yapılan görüşmeler doğrultusunda özel gereksinimli öğrencilerin yetenek sınavı kriterlerinin ve kontenjanlarının yine bu öğrencilerin özel durumları göz önünde bulundurularak belirlenmesi, bu öğrencilerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda istedikleri okullarda akranları ile birlikte eğitim almalarının önemi, destek eğitim odalarının oluşturulması, bireyselleştirilmiş eğitim programlarının hazırlanarak rehberlik servisi tarafından gerekli yönlendirmelerin yapılması, ölçme ve değerlendirme süreçlerinin yine bu öğrencilerin gelişim özellikleri, yapabilirlik düzeyleri ve sınıf seviyeleri göz önüne alınarak hazırlanması, özel gereksinimli öğrenciler ile çalışan öğretmenlerin yeterliliklerinin geliştirilmesi için hizmet içi eğitimlere katılımlarının sağlanması, bu alanda eğitim verecek uzman müzik öğretmenlerinin yetiştirilmesi ve bu öğretmenlere ekonomik teşvikler verilmesi, okulların teknik altyapılarının iyileştirilmesi ve donanımlı personellerin bulundurulması araştırma sonunda oluşturulan öneriler arasında yer almaktadır.

Çay (2020) "*Müzik Eğitimi Dersinin Özel Gereksinimli Öğrencilere Katkısının Özel Eğitim Öğretmenlerinin Görüşleriyle Belirlenmesi*" adlı makalesinde müzik eğitimi dersinin özel gereksinimli öğrencilere katkısının özel eğitim öğretmenlerinin görüşleriyle belirlenmiştir. Araştırmanın nicel verilerinin toplandığı ilk aşamada kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılarak 2017-2018 eğitim öğretim yılında Bolu, İstanbul ve Sakarya illerinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı özel eğitim okullarında görev yapan, araştırmaya gönüllü olarak katılan toplam 80 öğretmen araştırmanın katılımcılarını oluşturmuştur. Araştırmanın ikinci aşamasında ise, birinci aşamaya katılan toplam 30 öğretmenden araştırmanın nitel verileri yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile toplanmıştır. Araştırma sonucuna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğu müzik eğitimi dersinin, özel gereksinimli öğrencilerin eğitiminde gerekli olduğu, öğrencilerin kendilerini rahatlıkla ifade etme becerisini geliştirdiği, iletişim becerilerini arttırdığı, öğrencilerin kişisel gelişimine katkı sağlayarak öğrencilerin yaşam kalitesini arttırdığına yönelik görüş bildirmişlerdir.

Akıncı & Pınar & Alpagut (2018) "*Müzik Öğretmenlerinin Özel Gereksinimli Öğrencilerle Müzik Uygulamalarına İlişkin Özyeterlik Algısı Ölçeği: Güvenirlik ve Geçerlik Çalışması*" adlı makalesinde müzik öğretmenlerinin ÖGÖ'lerle müzik uygulamalarına ilişkin özyeterlik algılarının tespitinde kullanılmak üzere "Müzik

Öğretmenlerinin Özel Gereksinimli Öğrencilerle Müzik Uygulamalarına İlişkin Özyeterlik Algısı Ölçeği”-ÖYAÖ geliştirilmesi amaçlanmıştır. ÖYAÖ'nin geliştirilme aşamasında 253 ve asıl uygulamasında ise 227 müzik öğretmeni ile çalışılmıştır. Likert tipli hazırlanmış olan ölçeğin faktör analizi işlemi sonucunda altı boyuttan oluştuğu ortaya çıkarılmış, geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılmıştır. Yapılan istatistiki hesaplamalar sonunda KMO değeri 0.9 ve Cronbach's Alpha Katsayısı 0.9 olarak bulunmuştur. Bu değerler ÖYAÖ'nin müzik öğretmenlerinin ÖGÖ'lerin müzik eğitimlerine ilişkin özyeterlik durumlarını ölçmede kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermiştir.

Varış & Hekim (2017) “*Özel Gereksinimli Bireyler ve Müzik Eğitimi*” adlı makalesinde normal gelişim gösteren bireylerden farklı olarak, zihinsel, görme, işitme, bedensel yetersizliği ile dil ve konuşma bozukluğu olan, dikkat eksikliği ve hiperaktivite problemi olan, öğrenme güçlüğü çeken, otistik ya da üstün zekâlı bireyler, özel gereksinimi olan bireyler olarak ifade edilmektedir. Bu araştırmada özel gereksinimli bireylerin müzik eğitimindeki yeri ve sorunlarını; müziğe ilgi duyan özel gereksinimli bireyler ve müzik eğitimi, müziğe ilgi duyan özel gereksinimli bireylerin eğitim alacakları okullara girişlerindeki sorunlar, müziğe ilgi duyan özel gereksinimli bireylerin eğitim almak üzere girdikleri okullarda yaşadıkları sorunlar ve yasal-yönetmelik sorunları başlıkları çerçevesinde tartışmak amaçlanmıştır. Özel gereksinimli bireylerin müzik eğitimiyle ilgili sorunları yukarıda ifade edilen başlıklar çerçevesinde analiz edilmiştir.

Nacakçı & Dalkıran (2016) “*Zihin Engelli Özel Eğitim Okullarındaki Müzik Dersi Uygulamalarına Yönelik Öğretmen Görüşleri*” adlı makalesinde zihin engelli bireylerin özel eğitim okullarında almış oldukları müzik dersinin pratikteki uygulamalarını gerçekleştiren müzik öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda uygulamalarda yaşanan sorunlar ve zorluklar ile ilgili değerlendirmelerde bulunmak üzere hazırlanmıştır. Araştırmanın katılımcılarını Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı farklı illerdeki özel eğitim okullarında görev yapan 26 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada zihin engelli bireylerin müzik dersi ve uygulama faaliyetlerinden nasıl yararlandıkları ve bu okullardaki müzik dersi öğretim programının yeterliliğini sorgulamak amacıyla müzik öğretmenlerine yarı yapılandırılmış görüşme uygulanmıştır. Öğretmenlerin büyük çoğunluğunun görev

yaptıkları Özel Eğitim Okullarında, uygulayabilecekleri müzik dersi faaliyetleri ile ilgili gerek öğretim programı gerek müzik ders kitabına yönelik çelişkili görüşlerinin olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada öğretmen görüşleri doğrultusunda üzerinde önemle durulması gereken bir başka sonuç ise, öğretmenlerin hemen hepsinin öğrencilerin müzik dersinde rahatladıklarını, mutlu olduklarını, müzikten zevk aldıklarını dolayısıyla rehabilite olduklarını belirtmiş olmalarıdır.

Yüksek Lisans Tezleri

Eyüpoğlu (2019) “*Özel Eğitim Kurumlarında Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Bu Kurumlardaki Müzik Eğitimine ve Öğrencilere Yönelik Tutumlarının İncelenmesi*” adlı yüksek lisans tezinde Türkiye’deki özel eğitim kurumlarında görev yapan müzik öğretmenlerinin bu kurumlardaki müzik eğitimine ve öğrencilere yönelik tutumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda, araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin çoğunluğu kadınlardan oluşurken, öğretmenlerin çoğunluğunun eğitim fakültelerinin müzik öğretmenliği bölümlerinden mezun olduğu, çoğunluğun 16-20 yıl arasında hizmet süresi bulunmasına rağmen özel eğitime ihtiyacı olan öğrenciler için yeterli bilgiye sahip olmadıkları, araştırmaya katılan 80 müzik öğretmeninden yalnızca 12’sinin lisans döneminde özel eğitim dersi aldığı, 41’inin özel eğitim ile ilgili hizmet içi eğitime katıldığı ancak öğretmenlerin 54’ünün özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilere müzik dersi vermede kendini yeterli gördüğü, 26’sının ise kendini yeterli görmediği belirlenmiştir. Eğitim yetersizliği, öğretim yöntem ve teknikleri bilgisi yetersizliği ve öğrencilerin öğrenme kapasitelerindeki yetersizlikten dolayı öğretmenlerin kendilerini yetersiz gördüğü, Son olarak ileride özel eğitim kurumlarında çalışacak olan müzik öğretmenlerinin önceden konu ile ilgili eğitim almaları ve seminerlere katılarak kendilerini geliştirmeleri, sabırlı ve azimli ve sevgi dolu olmaları, önyargılarından uzaklaşmaları, öğrencilerin bireysel farklılıklarını önemseyerek buna göre öğretim plan ve programlarının düzenlenmeleri gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Sarıçiftçi (2019) “*Özel Eğitim Okullarında Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Doyumlarının ve Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*” adlı yüksek lisans tezinde özel eğitim okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin mesleki doyumları ve mesleki tükenmişlik düzeyleri çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir. Bu amaçla toplam 27 müzik öğretmenine Maslach

ve Jackson (1981) tarafından geliştirilen “Maslach Tükenmişlik Envanteri (MBI)” ve Kuzgun, Sevim ve Hamamcı (1999) tarafından geliştirilen “Mesleki Doyum Ölçeği” uygulanarak saptanmıştır. Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında, farklı okul türlerinde görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin tükenmişlik düzeyleri ile mesleki doyum düzeyleri arasında negatif yönde istatistiksel olarak anlamlı olmayan bir ilişki söz konusudur. Müzik öğretmenlerinin tükenmişlik düzeylerinin yüksek olmasına rağmen mesleki doyum düzeyleri yüksek çıkmıştır.

Kara (2019) “*Özel eğitim Öğretmenlerinin Özel Eğitim Süreçlerinde Müzik Eğitimi Entegrasyonuna İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi*“ adlı yüksek lisans tezinde özel eğitim öğretmenlerinin özel eğitim süreçlerine müzik eğitimi entegrasyonuna ilişkin görüşlerini tespit etmektedir. Araştırmanın katılımcıları 2017-2018 eğitim öğretim yılında Gaziantep ili Şahinbey ve Şehitkâmil ilçelerinde görev yapmakta olan 14 özel eğitim öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre; katılımcıların müzik eğitiminin özel eğitim süreçlerine entegre edilmesine ilişkin pozitif bir tutuma sahip olduğu ancak yeterlik ve farkındalık düzeylerinin düşük olduğu anlaşılmıştır. Bununla birlikte müzik eğitimi için örgütsel koşullar içerisinde destekleyicilerden çok engelleri önceliklendiren katılımcılar teknik, fiziksel ve beşerî kapasitenin güçlendirilmesi yoluyla var olan engelleri aşılabileceğini beyan etmişlerdir.

Kutlu (2018) “*Ortaokullar ve Özel Eğitim Uygulama Okullarında Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Özel Eğitime İhtiyacı Olan Öğrencilere İlişkin Görüşleri*” adlı yüksek tezinde ortaokullar ve özel eğitim uygulama okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilere ilişkin görüşleri belirlenmiştir. Araştırmanın sonucunda Trabzon ili özel eğitim uygulama okullarında ve özel eğitim sınıfları olan ortaokullarda ve görev yapan müzik öğretmenlerinin çoğunluğunun kadın olduğu, mesleki birikim ve çalışma süresi olarak tecrübeli ancak özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerle çalışma süreleri dikkate alındığında tecrübesiz oldukları, katılımcıların neredeyse tamamının lisans süresince özel eğitim içerikli bir ders almamış olduğu yine çoğunluğunun özel eğitim içerikli bir hizmet içi eğitime katılmadıkları belirlenmiştir. Araştırmanın içerik analizi sonucunda katılımcıların özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerde algı problemleri, derslere katılım zorlukları, öğrencilerin konuşma problemleri ve bu öğrencilere derslerinde ayrıca zaman ayıramadıkları için zorluklar yaşadıkları, öğretmenlerin ders işlenişlerinde konuları

basitleştirerek öğretme, sınıfın normal programı ile dersleri yürütmeyi, ritim etkinlikleri kullanmayı tercih ettikleri, öğretmenlerin büyük çoğunluğunun kendisinde özel eğitim ile ilgili pedagojik eksiklik hissettiği, tecrübeyi önemli bulduğu, öğretmenlerin sınıflarındaki diğer öğrencilerin özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerden olumsuz etkilendiğini düşündüğü, katılımcıların büyük çoğunluğunun IX derslerinde özel eğitime ihtiyacı olan öğrenciler için önlemler aldığını belirttiği, okul idaresinin genelde destekleyici bulunduğu, öğretmenlerin yardıma ihtiyaç hissettiğinde genelde özel eğitim öğretmenlerinden yardım almayı tercih ettiği, özel eğitime ihtiyacı olan öğrenci velileri ile herhangi bir sorun yaşamadıkları, katılımcıların çoğunun müzik sınıfı olmadığı ve enstrüman eksikliği yaşadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Turan (2006) *“Özel Eğitimde Müzikten Yararlanmada Karşılaşılan Sorunlarla İlgili Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi”* adlı yüksek lisans tezinde özel eğitim alanında müzik dersi işleyen öğretmenlerin, müzik dersinden faydalanmada karşılaştıkları sorunları belirlemek amacı ile özel eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin, eğitimde müzikten yararlanma ile ilgili karşılaştıkları sorunlar, müzikten yararlanma ile ilgili yaş, cinsiyet, mezun olunan okul türü, özel eğitimde çalışma süreleri ve hizmet içi eğitim almaları durumları ile arasındaki ilişkiler ele alınmıştır. Araştırma verilerinin elde edilmesinde, özel eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin müzikten yararlanmada karşılaştıkları güçlüklerin belirlenmesi amaçlandığından tarama modeli esas alınmış ve öğretmenlerin karşılaştıkları sorunların belirlenebilmesi için hazırlanan bir anket uygulanmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerin müzik dersi ile ilgili yeterliliklerinin düşük bir düzeyde olduğu görülmüş, dersin işlenmesi sırasında kullanılan materyallerin yetersiz ve eğitim öğretim ortamlarının da müzik dersi işlemeye uygun olmadığı belirlenmiştir. Özel eğitim müzik dersi müfredat programlarının ve özel eğitim ile ilgili yayınların da yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın son kısmında, araştırmanın bulgularından elde edilen bilgilere göre uygulamaya ve ileri araştırmalara yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Doktora Tezleri

Öziskender (2020) *“Hareket Ve Oyun Temelli Yapılan Müzik Eğitiminin Zihinsel Yetersizlikten Etkilenmiş Öğrencilerin Müzikal Becerilerine Etkisi”* adlı doktora tezinde hareket ve oyun temelli yapılan müzik eğitiminin orta düzey zihinsel

yetersizlikten etkilenmiş öğrencilerin müzikal (dinamikleri uygulama, bedenini çalma, şarkı söyleme) becerilerine etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda Hareket ve Oyun Temelli (HOME) yapılan müzik eğitiminin orta düzey zihinsel yetersizlikten etkilenmiş öğrencilerin, müzikal dinamikleri uygulama becerilerine, bedenini çalma becerilerine ve şarkı söyleme becerilerine etkilerinin istatistiksel olarak anlamlı ve olumlu olduğunu; HOME'nin orta düzey zihinsel yetersizlikten etkilenmiş öğrencilerin müzikal becerilerini geliştirdiği ortaya konmuştur.

Şakalar (2017) *“Türkiye’de eğitilebilir zihinsel engelli çocukların özel eğitim müzik derslerinde kullanılabilecek bir bilgisayar destekli müzik ders modülü tasarımı (İstanbul örneği)”* adlı doktora tezinde eğitilebilir zihinsel engelli çocukların özel eğitim müzik derslerinde kullanılabilecek bilgisayar destekli dijital öğretim materyali geliştirmeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda dijital öğretim materyalinin bu çocukların yaş ve cinsiyet değişkenine göre materyal içerisinde yer alan müzik aletleri modülündeki testte diğer modüllerdeki konulara oranla daha başarılı oldukları hız modülündeki testte ise en az başarı oranını sağladıkları belirlenmiş, çevresel sesler ve ses modüllerindeki testlerde ise sabit başarı oranını yakaladıkları görülmüştür.

2. KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde, araştırmaya derinlik kazandırmak ve kuramsal araştırmayla ilgili alt boyutların netleşmesini sağlamak amacıyla ilgili kavramlar ayrıntılı biçimde verilmiştir.

2.1. Eğitim

Eğitim, hayat boyu süren bir süreçtir. Türk Dil Kurumu tanımına göre eğitim; “çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine, okul içinde veya dışında, doğrudan veya dolaylı yardım etme, terbiye” dir (TDK, 2020). Eğitim Terimleri Sözlüğünde eğitim bilimlerine göre birden fazla tanıma yer verilmektedir:

1. Yeni kuşakların toplum yaşayışında yerlerini almak için hazırlanırken gerekli bilgi, beceri ve anlayışlar elde etmelerine ve kişiliklerini geliştirmelerine yardım etme etkinliği.

2. Önceden saptanmış amaçlara göre insanların davranımlarında belli gelişmeler sağlamaya yarayan planlı etkiler dizgesi.

3. Belli bir konuda, bir bilgi ya da bilim dalında yetiştirme ve geliştirme.

4. Her kuşağa, geçmişin bilgi ve deneylerini düzenli bir biçimde aktarma ya da kazandırma işi.

5. Eğitim ruhbilimi, eğitim felsefesi, eğitim tarihi, öğretim programları, özel ve genel öğretim yöntemleri, öğretim teknikleri, yönetim, denetim vb. eğitim ve öğretim alanlarını kapsamak üzere öğretmen, yönetici ve eğitim uzmanı yetiştirmek amacıyla ilgililer için düzenlenen bütün kurslara ve bu kurslarla ilgili bilimsel çalışmalara verilen genel ad.

6. Eğitibilim. Bu tanımlara göre eğitimin temeline önceden saptanmış belli amaçlar koyulmakta, birçok bilimle alaka kurulmakta ve davranış değişikliği sağlamak maksatlı yapılan planlı etkinlikler olduğu vurgulanmaktadır (Oğuzkan, 1974).

Bugün en çok kabul gören tanımlardan biri de “Bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir” (Ertürk, 1972: 12) tanımıdır. Ancak özel eğitime ihtiyacı olan bireyler bu kasıtlı davranışları tek başlarına yerine getiremeyeceklerinden dolayı onlara bu davranışları kazanmalarına yardımcı olmak için özel eğitim devreye girmektedir.

2.2. Özel Eğitim

Özel eğitim; özel eğitime gereksinim duyan bireylerin gelişmelerine yardım etmek, eğitim ihtiyaçlarını karşılamak, yetersizlikleri engele dönüştürmeyi önlemek, bağımsız ve üretici bireyler yetiştirmek amacı ile özel yetiştirilmiş personel, engel gruplarına özel hazırlanmış eğitim programları ve yöntemleri ile uygun ortamlarda gerçekleştirilen eğitimidir (Subakan, 2019: 52).

Özel eğitim; “Çoğunluktan farklı ve özel gereksinimli çocuklara sunulan, üstün özellikleri olanları yetenekleri doğrultusunda kapasitelerinin en üst düzeye çıkmasını sağlayan, yetersizliği engele dönüştürmeyi önleyen, engelli bireyi kendine yeterli hale getirerek topluma kaynaşmasını ve bağımsız, üretici bireyler olmasını destekleyecek becerilerle donatan eğitimidir” (Ataman, 2009: 120). Tanımdan da anlaşıldığı üzere eğitim, her bireyin ihtiyacını karşılamaya yönelik biçimlerde düzenlenmelidir.

Bireysel farklılıklar ve dolayısıyla özel gereksinimlerin sınıflandırılması Milli Eğitim Bakanlığı'nın "Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği" nde şu şekilde yapılmıştır (MEB, 2006: 1);

- *Hafif düzeyde otizmi olan birey:* Sosyal etkileşim, sözel ve sözel olmayan iletişim, ilgi ve etkinliklerdeki hafif düzeydeki sınırlılığı nedeniyle özel eğitim ile destek eğitim hizmetine ihtiyacı olan birey.
- *Orta düzeyde otizmi olan birey:* Sosyal etkileşim, sözel ve sözel olmayan iletişim, ilgi ve etkinliklerdeki sınırlılıkları nedeniyle özel eğitim ile destek eğitim hizmetine yoğun şekilde ihtiyacı olan bireyi,
- *Ağır düzeyde otizmi olan birey:* Sosyal etkileşim, sözel ve sözel olmayan iletişim, ilgi ve etkinliklerdeki sınırlılıkları nedeniyle yoğun özel eğitim ve destek eğitim hizmetine ihtiyacı olan birey.
- *Hafif düzeyde zihinsel engelli birey:* Zihinsel işlevler ile kavramsal, sosyal ve pratik uyum becerilerinde hafif düzeydeki yetersizliği nedeniyle özel eğitim ve destek eğitim hizmetine sınırlı düzeyde ihtiyacı olan birey.
- *Orta düzeyde zihinsel engelli birey:* Zihinsel işlevler ile kavramsal, sosyal ve pratik uyum becerilerindeki sınırlılık nedeniyle temel akademik, günlük yaşam ve iş becerilerinin kazanılmasında özel eğitim ile destek eğitim hizmetine yoğun şekilde ihtiyacı olan birey.
- *Ağır düzeyde zihinsel engelli birey:* Zihinsel işlevler ile kavramsal, sosyal, pratik uyum ve öz bakım becerilerindeki eksiklikleri nedeniyle yaşam boyu süren, yoğun özele eğitim ve destek eğitim hizmetine ihtiyacı olan birey.
- *Çok ağır düzeyde zihinsel engelli birey:* Zihinsel yetersizliği yanında öz bakım, günlük yaşam ve temel akademik becerileri kazanamayan, yaşam boyu bakım ve gözetime ihtiyacı olan birey.
- *Bedensel engelli birey:* Kas, iskelet ve sinir sistemindeki bozukluklar nedeniyle günlük hayatta fiziksel destek ve özel eğitim hizmetine ihtiyacı olan birey.
- *Görme engelli birey:* Görme gücünün kısmen ya da tamamen kaybından dolayı özel eğitim ve destek eğitim hizmetine ihtiyacı olan bireyi,
- *İşitme engelli birey:* İşitme duyarlılığının kısmen veya tamamen kaybından dolayı özel eğitim ve destek eğitim hizmetine ihtiyacı olan birey.

- *Özel yetenekli birey:* Yaşıtlarına göre daha hızlı öğrenen, yaratıcılık, sanat, liderliğe ilişkin kapasitede önde olan, özel akademik yeteneğe sahip, soyut fikirleri anlayabilen, ilgi alanlarında bağımsız hareket etmeyi seven ve yüksek düzeyde performans gösteren birey.

Her birey özeldir. Ancak özel eğitim söz konusu olduğunda bu eğitimi alan her bir çocuk diğerine benzemez, kendine has özellikleri vardır, güçlü, zayıf yönleri ile her çocuk ayrı bir bireydir. Dolayısıyla bu eğitim kapsamındaki tüm bireylerin bedensel özellikleri ve öğrenme yetenekleri farklılıklar gösterir. Bazı durumlarda bireyler arasındaki farklılıklar fazla büyük olmaz, bazı durumlarda ise fazla farklılık görülebilir. Bu durumlarda farklılıkların fazla olduğu bireyler için genel eğitim hizmetleri yetersiz kalmaktadır ve böyle çocuklar için özel eğitim hizmetleri gerekmektedir (Ataman, 2009: 14-15).

Özel eğitim kapsamında çocukların farklılıkları dikkate alınarak, bu farklılıklara göre eğitimler düzenlenir. Bu bağlamda özel eğitimin amaçlarının gerçekleştirilebilmesi ve başarıya ulaşabilmesi bazı temel ilkelerin bilinmesi ve dikkate alınmasına bağlıdır. Bu ilkelere belli başlıları şunlardır:

1. Her çocuğun eğitim hakkı vardır. Çocukları hiçbir ayırım yapmaksızın, onları çocuk olarak kabul etmek ve eğitim haklarını teslim etmek gerekir.
2. Özel eğitim genel eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır.
3. Özel eğitime muhtaç her çocuk, özer ve türüne derecesine bakılmaksızın özel eğitim hizmetlerinden yararlandırılır.
4. Özel eğitimde bireysellik esastır.
5. Özel eğitime muhtaçların normal akranları arasında eğitilmesi esastır. Bir arada eğitim yoluyla özürlü, normalde, normalde özürle bir arada yaşamayı öğrenir.
6. Özel eğitimde erkenlik esastır.
7. Özel eğitimde hizmeti ayağa götürmek esastır.
8. Özel eğitimde süreklilik esastır.
9. Özel eğitimde iş birliği ve eşgüdüm esastır.
10. Özel eğitimde tek elden planlama ve yürütme esastır (Özsoy, 2002: 15).

Bu ilkeler göz önüne alındığında özel eğitim sürecinde gerekli eğitim-öğretim içeriklerinin bir merkezden planlanıp yürütülmesi gerektirmektedir. Ülkemizde bu hizmetlerin sorumluluğu temel olarak Milli Eğitim Bakanlığına bağlıdır. Özel eğitim kurumları ilgili bakanlık önderliğinde ve özel eğitimin ilkeleri doğrultusunda gerekli faaliyetleri yürütmektedir.

2.2.1. Özel Eğitimin İlkeleri ve Önemi

Millî Eğitim Bakanlığı 573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nde, Türk Milli Eğitimini düzenleyen genel esaslar doğrultusunda özel eğitimle ilgili temel ilkeleri şunlardır;

- Özel eğitim gerektiren tüm bireyler, ilgi, istek, yeterlilik ve yetenekleri doğrultusunda ve ölçüsünde özel eğitim hizmetlerinden yararlandırılır.
- Özel eğitime erken başlamak esastır.
- Özel eğitim hizmetleri, özel eğitim gerektiren bireyleri sosyal ve fiziksel çevrelerinden mümkün olduğu kadar ayırmadan planlanır ve yürütülür.
- Özel eğitim gerektiren bireylerin, eğitsel performansları dikkate alınarak, amaç, muhteva ve öğretim süreçlerinde uyarlamalar yapılarak diğer bireylerle birlikte eğitilmelerine öncelik verilir.
- Özel eğitim gerektiren bireylerin her tür ve kademedeki eğitimlerinin kesintisiz sürdürülebilmesi için her türlü rehabilitasyonlarını sağlayacak kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapılır.
- Özel eğitim gerektiren bireyler için bireyselleştirilmiş eğitim planı geliştirilmesi ve eğitim programlarının bireyselleştirilerek uygulanması esastır.
- Ailelerin, özel eğitim sürecinin her boyutuna aktif katılmalarının sağlanması esastır.
- Özel eğitim politikalarının geliştirilmesinde, özel eğitim gerektiren bireylerin örgütlerinin görüşlerine önem verilir.
- Özel eğitim hizmetleri, özel eğitim gerektiren bireylerin toplumla etkileşim ve karşılıklı uyum sağlama sürecini kapsayacak şekilde planlanır. (MEB, 1997: 857).

Özel gereksinimi olan bireylerin özel eğitim alabilmesi için bu ilkeler büyük önem taşımaktadır. Söz konusu bireylerin her birinin kendine has özellikleri, ilgi ve istençleri

bulunduğu göz önüne alındığında her bireyin hakkı olan eğitimi alabilmesi ve topluma kazandırılabilmesi adına ortalama/normal/olağandan farklı özellikler sergileyen bu bireylerin bilişsel, duyuşsal ve davranışsal özelliklerinin tanımlanması suretiyle tanınması ve gereksinimlerinin karşılanarak gelişimlerinin desteklenmesi özel eğitim alanının en önemli ve birincil görevlerindedir (Kara, 2019: 10). Çünkü eğitim-öğretim süreci sonunda ulaşılması beklenen kazanımlar öğrenci tarafından geliştirilemez ise söz konusu eğitimin niteliği bu durumdan etkilenecektir. Bu bağlamda öğrencilerin ilgili eğitimler süresince kendilerini bu eğitimlerin odağı olarak görmesi, kendilerini kanıtlanması, mutlu ve motive olabilmesi için de farklı eğitimlerin özel eğitime adapte edilmesi gerekmektedir. Belirtilen eğitimlerin en önde gelenlerinden biri de müzik eğitimidir.

2.3. Müzik Eğitimi

Müzik eğitiminin insanda duyuşsal etkileyen, dikkat, kavrama, gözlemeleme, çıkarsama yapabilme becerilerini artırıcı yönüyle değerli yanları bulunmaktadır. Müzik eğitimi, insanın, kendi yeteneklerini iyi tanıması, yaratıcı özelliklerini geliştirmesi, paylaşma ve kendine güven duygusunu ayrıca, boş zamanlarını ya da zamanını iyi kullanmasını öğrenmesi gibi bazı olumlu davranış biçimlerini geliştirmektedir (Uslu, 2007: 74).

Başka bir tanıma göre müzik eğitimi; “bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma, bireyin müziksel davranışında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma ya da bireyin müziksel davranışını, kendi yaşantısı yoluyla, amaçlı olarak değiştirme veya geliştirme sürecidir” (Uçan, 2005: 223). Müzik eğitimi her bireyin sosyal, bilişsel, duyuşsal, devinişsel ve dil gelişiminde oldukça önemli bir yer kaplamaktadır. Bireyin gelişim basamaklarının tümünde geniş yer kaplayan müzik eğitimi, zihinsel engelli bireylerin gelişiminde de aynı yeri ve önemi kapsamaktadır. “Müzik; çocukları zihinsel, duygusal ve fiziksel olarak uyardığı savunulmaktadır. Son beyin çalışmalarına göre en etkili öğrenme beynin iki yarı küresi aynı anda çalıştığı zaman gerçekleştirmektedir. Müzik de beynin sağ ve sol yarı kürelerini senkronize etmektedir. Müzik yolu ile daha hızlı, kolay ve eğlenceli bir öğrenme sağlanmaktadır” (Artan, 2011: 389). Buna göre müzik sanatının zihin gelişimi üzerinde oldukça etkisi olduğu söylenebilir. Dolayısıyla

müzik, özel eğitim alanında mutlaka yararlanılması gereken önemli bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır.

2.3.1. Özel Eğitimde Müzik Eğitimi

Aile, çalışma ve sosyal politikalar bakanlığı engelli ve yaşlı hizmetleri genel müdürlüğünce hazırlanan istatistik bültenine göre Türkiye’de 2017-2018 eğitim öğretim yılında özel eğitim okullarında eğitim gören 50,025, özel eğitim sınıflarında eğitim gören 45,815 öğrenci olmak üzere toplamda 95,84 engelli öğrenci bulunmaktadır. Bu öğrencilerin hangi engel grubunda yer aldığına dair bir bilgiye ulaşılamamıştır.

Özel eğitim kurumlarında örgün eğitim alan öğrenciler içerisinde özel eğitim okullarında, özel eğitim sınıflarında ve kaynaştırma eğitiminde olanlar karşılaştırıldıklarında toplamda öğrenim gören öğrencilerin büyük bir çoğunluğu kaynaştırma eğitiminde öğrenim görmektedirler. 2017-2018 öğretim yılı dikkate alındığında toplam öğrenim gören öğrencilerin %72,9’u kaynaştırma eğitiminde, %13’ü özel eğitim sınıflarında ve %14,1’i ise özel eğitim okullarında bulunmaktadırlar (T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2019).

“Çok engelliler ve ağır engellilerde müzik eğitiminin altı amacı vardır. Bunlardan ilki ‘öğrencilerin temel ihtiyaçlarını karşılaması’, ikincisi, ‘benlik algısının gelişmesi’, üçüncüsü, ‘kişiler arası iletişim kurma’, dördüncüsü, ‘göz kontağı kurma gibi belirli becerileri geliştirme’, beşincisi, ‘davranış bozukluğunu giderme’, altıncısı, müziğin gücünü ve güzelliğini fark etme’dir” (Meadowes; Stephenson, 2006: 2). Görülmektedir ki müzik eğitimi, algı ve iletişim gibi önemli konularda da bireyin gelişiminde önemli rol oynamaktadır. Tüm bu nedenlerle müzik eğitiminin, her bireyin eğitiminde olduğu kadar özel gereksinimli bireylerin de hayatlarında ve eğitim süreçlerinde olması gerekmektedir.

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu’nda ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri ile 573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’de ifade edilen Özel Eğitimin Temel İlkeleri doğrultusunda hazırlanan Müzik ve Oyun Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerin;

- Dinleme, söyleme, çalma; müziksel algı ve bilgilenme, oyun ve hareket; müziksel yaratıcılık ve müzik kültürüne ilişkin bilgi ve beceriler kazanması,

- Duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etmesi,
- Müzik aracılığı ile bilişsel, psikomotor, dil, sosyal ve duygusal becerileri geliştirmesi,
- İstiklâl Marşı'nı kurallarına uygun seslendirmesi,
- Müzik yolu ile yaratıcılık becerileri geliştirmesi,
- Müzik yoluyla sevgi, paylaşım ve sorumluluk duyguları geliştirmesi,
- Geleneksel çocuk oyunlarını tanınması,
- Basit ritmik müzik aletleri çalması,
- Farklı malzemelerle basit ritim ve müzik aletleri tasarlaması amaçlanmıştır (MEB, 2018: 9).

Türkiye’de özel eğitimde müzik eğitiminin amaçlarından yola çıkılarak özel eğitim gerektiren bireylerin de, normal gelişim gösteren bireyler için hazırlanan müzik dersi öğretim programında ulaşılması amaçlanan hedefler ve zihinsel yetersizlik durumları göz önünde bulundurularak mümkün olduğunca aynı amaçlar doğrultusunda uygun teknik, ortam ve şartlar sağlanılarak eğitim görmesi gerekmektedir. Çünkü özel eğitim kapsamında planlanan faaliyetlerin her bir öğrencinin farklılık durumuna göre planlanıp uygulanması ne kadar önemli ve gerekliyse söz konusu içeriğe öğrencinin isteyerek ve severek katılması da bir o kadar önemlidir.

Eğitim Uygulama Okulu Eğitim Programı (MEB, 2019) da belirtildiği üzere müzik, diğer insanların yaşamında olduğu kadar, zihinsel öğrenme yetersizliği olan çocukların yaşamında da önemlidir. Çocukların bireysel farklılıklarına göre düzenlemelerin yer aldığı bir müzik eğitimi, onların bu alanda yeteneklerini geliştirmelerine olanak sağlamaktadır.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde, araştırma modeli evren ve çalışma, verilerin toplanması, verilerin çözümü ve yorumlanması konularına yer verilmiştir.

3.1. Araştırma Modeli

Araştırma betimsel nitelikli nitel bir alan araştırmasıdır. Nitel araştırmada toplanan verilerin ayrıntılı ve derinlemesine olması araştırmacıyı gerçeğe götüren süreçte vazgeçilmez bir önkoşuldur (Yıldırım ve Şimşek, 2021: 368). Nitel araştırmacı elde ettiği sonuçları, yorumları ve açıklamalarıyla en iyi biçimde anlamlandırabilecek bir pozisyonudadır ve araştırmanın son bölümü bu zenginliği yansıtacak biçimde yazılmalıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2021: 375). Nitel araştırma desenleri genellikle esnek ve dinamikdir. Tümevarım mantığına göre araştırmanın ilk aşamalarında çıkan bir durum araştırmanın sonraki aşamalarını etkileyebilir (Büyüköztürk vd., 2014: 243). İlgili veriler literatür taraması ve araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formu ile toplanmıştır. Görüşmede amaç, araştırma sorularına yönelik olarak ayrıntılı ve derinlemesine bilgi toplamaktır. Bu amaca hizmet ettiği sürece görüşme formundaki soruların sırasına katı bir biçimde bağlı kalmak gerekmez (Yıldırım ve Şimşek, 2021: 145). Görüşme tekniği soruların yanlış anlaşılmasını engellerken, tamamlayıcı birtakım verilerin derlenmesine imkân da hazırlayabilir (Çömlekçi, 2001: 67). İyi okuma ve iyi yazmanın ortak kurallarını bilmek, yazılı belge taramasında başarının en önemli anahtarıdır (Karasar, 2013: 184).

Buna yönelik olarak öğretmenler, kendi koşulları içinde ele alınmış ve var olan durum herhangi bir değişime tabii tutulmadan olduğu gibi ortaya konulmuştur.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Samsun ilinde görev yapan 11 müzik öğretmeni oluşturmuştur.

Bu bölümde, çalışma grubunda yer alan müzik öğretmenlerinin kişisel bilgilerini gösteren dağılım Tablo 3.1’de verilmiştir.

Tablo 3.1. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerinin Kişisel Bilgileri

Mezun Olduğu Üniversite	f	%
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	3	27,3
Harran Üniversitesi	1	9,1
İnönü Üniversitesi	1	9,1
Atatürk Üniversitesi	3	27,3
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	1	9,1
Trabzon Üniversitesi	2	3,2
Mezun Olduğu Fakülte	f	%
Eğitim	10	90,6
Güzel Sanatlar	1	9,1
Öğrenim Durumu	f	%
Lisans	10	90,9
Yüksek Lisans	1	9,1
Mesleki Kıdemleri	f	%
0-5 Yıl	1	9,1
6-10	2	18,2
11-15	3	27,13
16-20	4	34,4
21 ve daha fazlası	1	9,1
Cinsiyet	f	%
Kadın	6	54,5
Erkek	5	45,5
Görev Yaptığı Kurum	f	%
Özel Eğitim Okulu	7	63,6
Özel Eğitim Sınıfı	4	36,4
Göreve Gelme Biçimi	f	%
Kadrolu	11	100

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veriler uzman görüşleri doğrultusunda araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm 7 maddeden oluşan kişisel bilgiler bölümü, ikinci bölüm ise 10 maddeden oluşan görüşme sorularını içermektedir. Araştırmada uygulanan görüşme formu çalışma grubunda bulunan öğretmenlere e-posta yoluyla ulaştırılmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmada, ulaşılan nicel ve nitel veriler öncelikle bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Nicel veriler, SPSS (The Statistical Packet for Social Sciences) paket programına aktarılarak, istatistiksel çözümleri yapılmıştır. Bu veriler; öğretmenlerin görev yaptıkları okullara göre dağılımları, mezun oldukları üniversitelere göre dağılımları, mezun oldukları fakültelere göre dağılımları, öğrenim durumlarına göre dağılımları, mesleki kıdemlerine göre dağılımları, cinsiyet durumlarına göre dağılımları, görev yerlerine göre dağılımlarıdır. Nitel verilerin çözümü için bilgisayar ortamına birebir aktarılan görüşlere içerik analizi uygulanmıştır. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramalara ve ilişkilere ulaşmaktır. Betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan veriler, içerik analizinde daha derin bir işleme tabi tutulur ve betimsel yaklaşımla fark edilemeyen kavram ve temalar bu analiz sonucu keşfedilebilir. İçerik analizi elde edilen verilerin daha yakından incelenmesini ve bu verileri açıklayan kavram ve temalara ulaşılmasını gerektirir (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 89; Karataş, 2015: 70). Bu veriler çalışma grubunda bulunan müzik öğretmenlerinin; özel eğitim müzik ders programına ilişkin görüşlerinin dağılımları, özel eğitim müzik ders programına ilişkin görüşleri, özel eğitim müzik ders kitabına ilişkin görüşlerinin dağılımları, özel eğitim müzik ders kitabına ilişkin görüşleri, özel eğitim müzik ders saatine ilişkin görüşlerinin dağılımları, özel eğitim müzik ders saatine ilişkin görüşleri, görev yaptıkları okulun fiziki şartlarına ilişkin görüşlerinin dağılımları, görev yaptıkları okulun fiziki şartlarına ilişkin görüşleri, görev yaptıkları okulda bulunan müzik dersliğe ilişkin görüşlerinin dağılımları, görev yaptıkları okulda bulunan müzik dersliğe ilişkin görüşleri, müzik derslerini işledikleri sınıfta bulunan araç ve gereçlere ilişkin görüşlerinin dağılımları, müzik derslerini işledikleri sınıfta bulunan araç ve gereçlere ilişkin görüşleri, almış oldukları lisans eğitimlerine ilişkin

görüşlerinin dağılımları, almış oldukları lisans eğitimlerine ilişkin görüşleri, almış oldukları hizmet içi eğitim seminerlerine ilişkin görüşlerinin dağılımları, almış oldukları hizmet içi eğitim seminerlerine ilişkin görüşleri, özel eğitim öğretmenlerinden kaynaklan sorun yaşama durumlarına ilişkin görüşlerinin dağılımları, özel eğitim öğretmenlerinden kaynaklanan sorun yaşama durumlarına ilişkin görüşleri, özel eğitim öğrencilerinden kaynaklanan sorun yaşama durumlarına ilişkin görüşlerinin dağılımları, özel eğitim öğrencilerinden kaynaklanan sorun yaşama durumlarına ilişkin görüşleridir.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

Bu bölümde araştırma bulguları ve bu bulgulara dayalı olarak yapılan yorumlar yer almaktadır. Araştırmada elde edilen bulgular ve yorumlar araştırmanın alt problemleri doğrultusunda aşağıda verilmiştir.

4.1. Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde çalışma grubundaki müzik öğretmenlerinin araştırmanın birinci alt problemi olan özel eğitim müzik ders programına yönelik görüşleri Tablo 4.1’de verilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 4.1. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerinin Özel Eğitim Müzik Ders Programının Yeterliğine Yönelik Görüşleri

Ders Programını Yeterli Gören	f	%
Evet	8	72,7
Hayır	3	27,3

Tablo 4.1.’de çalışma grubundaki müzik öğretmenlerinin özel eğitim müzik ders programının yeterliğine yönelik görüşleri yer almaktadır. Bu bulgulara göre çalışma grubundaki öğretmenlerin %72,7’sinin ders programını yeterli gördükleri, %27,3’ünün ise ders programını yeterli görmediklerini belirttikleri görülmektedir. Buna göre çalışma grubundaki öğretmenlerin çoğunlukla özel eğitim müzik ders programını yeterli gördükleri söylenebilir.

Tablo 4.2. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Özel Eğitim Müzik Ders Programının Yetersizlik Nedenlerine Yönelik Görüşleri

Ders Programında Kaynaklanan Yetersizlikler	Görüşler	Öğretmenler	f	%
	Bireyselleştirilmiş eğitim programındaki kazanımlarının yetersizliği	Ö (3)	1	9,1
	İşlenebilecek kaynakların anlaşılır olmaması ve yetersizliği	Ö (4, 9)	2	18,2

Tablo 4.2.’de çalışma grubundaki öğretmenlerin ders programının yetersizlik nedenlerin ilişkin görüşleri yer almaktadır. Bu bulgulara göre öğretmenlerin %9,1’inin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı’ndaki kazanımların amacına ulaşamadığını, %18,2’sinin kaynakların anlaşılır olmadığı şeklinde görüşlerini belirttikleri görülmektedir.

Bu sorunlara yönelik örnek ifadeler aşağıdaki gibidir:
Ö3; “BEP’nin içeriğinde söyleme, çalma, arşiv oluşturma vb. kazanımlar var.
Bu kazanımları gerçekleştirme olanağı olmuyor.”
Ö4; “İşleyebileceğimiz kaynak yetersiz, bunun eğitimini almıyoruz.”

Tablo 4.2’de yer alan görüşler doğrultusunda özel eğitim müzik ders programını kazanımlara ulaşma açısından ve anlaşılabilirlik açısından yetersiz gördükleri söylenebilir.

4.2. İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde çalışma grubundaki müzik öğretmenlerinin araştırmanın ikinci alt problemi olan özel eğitim müzik ders kitabına yönelik görüşleri Tablo 4.2’de verilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 4.3. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Ders Kitabına Yönelik Görüşleri

Ders Kitabını Yeterli Gören	f	%
Evet	3	27,3
Hayır	8	72,7
Toplam	11	100,0

Tablo 4.3.’de çalışma grubundaki öğretmenlerin ders kitabına yönelik görüşleri yer almaktadır. Bu bulgulara göre çalışma grubundaki öğretmenlerin %27,3’ünün ders kitabını yeterli gördükleri, %72,7’sinin ise ders programını yeterli görmediklerini belirttikleri görülmektedir. Buna göre çalışma grubundaki öğretmenlerin çoğunlukla ders kitabını yeterli görmedikleri söylenebilir.

Tablo 4.4. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Ders Kitabının Yetersizlik Nedenlerine İlişkin Görüşleri

Ders Kitabına Yönelik Görüşler	Görüşler	Öğretmenler	f	%
	Ders kitabı eksikliği	Ö (2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11)	8	72,7

Tablo 4.4’te çalışma grubundaki öğretmenlerin ders kitabının yetersizlik nedenlerine ilişkin görüşleri yer almaktadır. Bu bulgulara göre öğretmenlerin %72,7’sinin özel eğitim müzik dersi doğrultusunda ders kitabı olmadığına şeklinde görüşlerini belirttikleri görülmektedir.

Bu soruna yönelik örnek ifadeler aşağıdaki gibidir:

Ö2; “Özel eğitim müzik ders kitabı yok.”

Ö8; “Ders kitabımız yok. Ders kitabımız olmadığı için kendi planımızı oluşturup ders işliyoruz yorum yapamıyorum. En kısa zamanda bir ders kitabımız bize yol gösterirse daha faydalı olunacağını düşünüyorum.”

Ö9; “Özel Eğitimle ilgili ayrıcalıklı bir kitap bulunmamaktadır. Bununla ilgili özel bir kitap olması gerekir. Uygulamaların daha çok olduğu, öğretmenlerin de daha çok aydınlanacağı bir eğitim-öğretim olmalıdır.”

Tablo 4.4.’te yer alan görüşler doğrultusunda özel eğitim müzik dersine yönelik bir kitabın bulunmaması en büyük eksiklik olarak söylenebilir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde çalışma grubundaki müzik öğretmenlerinin araştırmanın üçüncü alt problemi olan özel eğitim müzik ders saatine yönelik görüşleri Tablo 4.5’de verilmiş ve yorumlanmıştır

Tablo 4.5. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Müzik Ders Saatine Yönelik Görüşleri

Müzik Ders Saatini Yeterli Görüyorum	f	%
Evet	9	81,8
Hayır	2	18,2
Toplam	11	100,0

Tablo 4.5’de çalışma grubundaki öğretmenlerin müzik ders saatine yönelik görüşleri yer almaktadır. Bu bulgulara göre çalışma grubundaki öğretmenlerin %81,8’inin ders saatini yeterli gördükleri, %18,2’sinin ise ders saatini yeterli görmediklerini belirttikleri görülmektedir. Buna göre çalışma grubundaki öğretmenlerin çoğunlukla ders saatini yeterli gördükleri söylenebilir.

Tablo 4.6. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Müzik Ders Saatinin Yetersizlik Nedenlerine Yönelik Görüşleri

Ders Saatine Yönelik Görüşler	Görüşler	Öğretmenler	f	%
Ders Saatine Yönelik Görüşler	Beden perküsyonu ve ritim çalışması açısından zamanın yetersiz olması	Ö (5)	1	9,1
	Öğrencilerin sağlık problemleri sebebiyle zamanın yetersiz olması	Ö (7)	1	9,1

Tablo 4.6.’da çalışma grubundaki öğretmenlerin müzik ders saatinin yetersizlik nedenlerine ilişkin görüşleri yer almaktadır. Bu bulgulara göre öğretmenlerin %9,1’inin özel eğitim müzik dersi doğrultusunda Beden perküsyonu ve ritim çalışması

açısından zamanın yetersiz olduğu, %9,1'inin öğrencilerin sağlık problemleri sebebiyle zamanın yetmediği şeklinde görüşlerini belirttikleri görülmektedir.

Bu soruna yönelik örnek ifadeler aşağıdaki gibidir:

Ö5; “Dersimiz müzik ve oyun olduğundan çocuklarla beden perküsyonu ve ritim çalışması zaman açısından yeterli olmuyor.”

Ö7; “Çalıştığım okul otizmlili öğrencilerin geldiği bir okul öğrenciler çoğu zaman başka sağlık problemleri de yaşamakta. Yaşadıkları bu sağlık problemleri dersleri işlemede önemli aksaklıklara neden olabilmektedir.”

Tablo 4.6’da yer alan görüşler doğrultusunda özel eğitim müzik dersine ilişkin farklı sebeplerden kaynaklı zaman problemi yaşandığı söylenebilir.

4.4. Dördüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde çalışma grubundaki müzik öğretmenlerinin araştırmanın dördüncü alt problemi olan görev yaptıkları okulun fiziki şartlarına yönelik görüşleri Tablo 4.7’de verilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 4.7. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okulun Fiziki Şartlarına Yönelik Görüşleri

Fiziki Şartları Yeterli Görüyorum		f	%
Evet		5	45,5
Hayır		6	54,5
Toplam		11	100,0

Tablo 4.7.’de çalışma grubundaki öğretmenlerin görev yaptıkları okulun fiziki şartlarına yönelik görüşleri yer almaktadır. Bu bulgulara göre çalışma grubundaki öğretmenlerin %45,5’inin fiziki şartları yeterli gördükleri, %54,5’inin ise fiziki şartları yeterli görmediklerini belirttikleri görülmektedir. Buna göre çalışma grubundaki öğretmenlerin çoğunlukla fiziki şartları yeterli görmedikleri söylenebilir.

Tablo 4.8. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okulun Fiziki Şartlarının Yetersizlik Nedenlerine Yönelik Görüşleri

Fiziki Şartlara Yönelik Görüşler	Görüşler	Öğretmenler	f	%
	Etkinliklerin uygulanabilir olması için gerekli sınıf ortamının olmaması ve müzik sınıfı olmaması	Ö (1, 2, 5, 8, 11)		5
Okulda asansör olmamasının öğrenciler için tehlike oluşturması	Ö (6)		1	9,1

Tablo 4.8.'de çalışma grubundaki öğretmenlerin görev yaptıkları okulun fiziki şartlarının yetersizlik nedenlerine ilişkin görüşleri yer almaktadır. Bu bulgulara göre öğretmenlerin %45,5'inin etkinliklerin uygulanabilirliği açısından yeterli olmadığını ve müzik sınıfı olmadığı, %9,1'inin okulda asansör olmamasının öğrenciler için tehlike oluşturduğu şeklinde görüşlerini belirttikleri görülmektedir.

Bu soruna yönelik örnek ifadeler aşağıdaki gibidir:

Ö1; “Yıllık planlar doğrultusunda belirlemiş olduğumuz çeşitli etkinlikleri uygulamak için gerekli olan sınıf ortamına sahip değiliz. Öncelikli olarak bir adet müzik sınıfımızın olması ve bu sınıfın kullanım amacının yaptırmak istediğimiz oyun ağırlıklı müzik etkinliklerinin uygulanmasına uygun olması gerekmektedir. Örnek verecek olursak, bir sınıfımız olsaydı ve sınıfımızın ortası bölümü çocuklarımızın oyunlarını sergileyebilmesi için gerekli boş alana sahip olsaydı yapmak istediğimiz oyun bazlı etkinlikleri uygulamamız açısından bizlere büyük kolaylık sağlayacaktı.”

Ö2; “Okulda müzik sınıfı yok. Etkinlikleri sergileyebileceğimiz konferans salonu ya da çok amaçlı salon da yok.”

Tablo 4.8.'de yer alan görüşler doğrultusunda fiziki şartların etkinliklerin uygulanabilirliği, güvenlik ve müzik sınıfı olmaması açısından fiziki şartları yeterli görmedikleri söylenebilir.

4.5. Beşinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde çalışma grubundaki müzik öğretmenlerinin araştırmanın beşinci alt problemi olan görev yaptıkları okulda bulunan müzik dersliğine yönelik görüşleri Tablo 4.9'de verilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 4.9. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Dersliğe Yönelik Görüşleri

Dersliği Yeterli Görüyorum	F	%
Evet	5	45,5
Hayır	6	54,5
Toplam	11	100,0

Tablo 4.9.'de çalışma grubundaki öğretmenlerin görev yaptıkları okuldaki dersliğe yönelik görüşleri yer almaktadır. Bu bulgulara göre çalışma grubundaki öğretmenlerin %45,5'inin dersliği yeterli gördükleri, %54,5'inin ise dersliği yeterli görmediklerini belirttikleri görülmektedir. Buna göre çalışma grubundaki öğretmenlerin çoğunlukla dersliği yeterli görmedikleri söylenebilir.

Tablo 4.10. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Dersliğin Yetersizlik Nedenlerine Yönelik Görüşleri

Dersliğe Yönelik Görüşleri	Görüşler	Öğretmenler	f	%
	Müzik sınıfı olmaması ve yetersizliği		Ö (1, 2, 4, 5, 6, 11)	6

Tablo 4.10.'da çalışma grubundaki öğretmenlerin görev yaptıkları okuldaki dersliğin yetersizlik nedenlerine yönelik görüşleri yer almaktadır. Bu bulgulara göre öğretmenlerin %54,5'inin müzik sınıfı yok ve yetersiz şeklinde görüşlerini belirttikleri görülmektedir.

Belirtilen sorunlara yönelik örnek ifadeler aşağıdaki gibidir:

Ö1; "Fiziki şartlardan dolayı bir müzik sınıfımız mevcut değil."

Ö6; "Müzik sınıfım var ancak alan olarak yetersiz. Küçük bir sınıfta ders yaptığım için yapılan müzik etkinliklerinde öğrencilerle rahat hareket edemiyoruz"

Ö11; Müzik dersi için yeterli düzeyde değildir.

Tablo 4.10.'da yer alan görüşler doğrultusunda müzik sınıflarının olmadığı, olanların ise dersin işlenişi için gerekli koşullara sahip olmaması açısından dersliği yeterli görmedikleri söylenebilir.

4.6. Altıncı Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde çalışma grubundaki müzik öğretmenlerinin araştırmanın altıncı alt problemi müzik derslerini işledikleri sınıfta bulunan araç ve gereçlere yönelik görüşleri Tablo 4.11 'de verilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 4.11. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okuldaki Araç-Gereçlere Yönelik Görüşleri

Araç-Gereçleri Yeterli Görüyorum	F	%
Evet	4	36,4
Hayır	7	63,6
Toplam	11	100,0

Tablo 4.11.'de çalışma grubundaki öğretmenlerin görev yaptıkları okuldaki araç gereçlere yönelik görüşleri yer almaktadır. Buna bulgulara göre çalışma grubundaki öğretmenlerin %36,4'ünün araç gereçleri yeterli gördükleri, %63,6'sının ise araç gereçleri yeterli görmediklerini belirttikleri görülmektedir.

Buna göre çalışma grubundaki öğretmenlerin çoğunlukla araç gereçleri yeterli

görmedikleri söylenebilir.

Tablo 4.12. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okuldaki Araç-Gereçlerin Yetersizlik Nedenlerine Yönelik Görüşleri

Araç ve Gereçlere Yönelik Görüşler	Görüşler	Öğretmenler	f	%
	Müzik dersinde kullanılabilir materyal olmaması	Ö (2, 3, 5, 8, 9)	5	45,5
Araç ve gereçlerin yeterli miktarda olmaması	Ö (4, 11)	2	18,2	

Tablo 4.12’de çalışma grubundaki öğretmenlerin görev yaptıkları okuldaki araç ve gereçlerin yetersizlik nedenlerine yönelik görüşleri yer almaktadır. Bu bulgulara göre öğretmenlerin %45,5’i müzik dersinde kullanılabilir materyal olmadığını ve teminin için ödenek olmadığını, %18,2’si araç ve gereçlerin yeterli miktarda olmadığını şeklinde görüşlerini belirttikleri görülmektedir.

Belirtilen sorunlara yönelik örnek ifadeler aşağıdaki gibidir:

Ö3; “Müzikle ilgili herhangi bir araç-gereç yok. Bunun için ödenekte yok.”

Ö4; “Yeterli miktarda yok”

Ö5; “Elimden geldiğince araç-gereçleri kendim temin etmeye çalışıyorum.”

Tablo 4.12.’de yer alan görüşler doğrultusunda, müzik dersinde kullanılabilir materyal olmaması, araç ve gereçlerin temini konusunda ödenek olmaması, araç ve gerece sahip olanların ise yeterli miktarda olmaması açısından araç ve gereçleri yeterli görmedikleri söylenebilir.

4.7. Yedinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde çalışma grubundaki müzik öğretmenlerinin araştırmanın yedinci alt problemi olan almış oldukları lisans eğitimlerine yönelik görüşleri Tablo 4.13’de verilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 4.13. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Lisans Eğitimlerine Yönelik Görüşleri

Lisans Eğitimimi Yeterli Görüyorum	f	%
Evet	3	27,3
Hayır	8	72,7
Toplam	11	100,0

Tablo 4.13.’de çalışma grubundaki öğretmenlerin lisans eğitimlerine yönelik görüşleri yer almaktadır. Bu bulgulara göre çalışma grubundaki öğretmenlerin %27,3’ünün lisans eğitimini yeterli gördüğü, %72,7’sinin ise lisans eğitimini yeterli

görmediklerini belirttikleri görülmektedir. Buna göre çalışma grubundaki öğretmenlerin çoğunlukla lisans eğitimini yeterli görmedikleri söylenebilir.

Tablo 4.14. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Lisans Eğitimlerinin Yetersizlik Nedenlerine Yönelik Görüşleri

	Görüşler	Öğretmenler	f	%
Lisans Eğitimlerine Yönelik Görüşler	Özel eğitim alanına dair müzik eğitimi olmaması	Ö (1, 4, 5, 6, 7, 9, 10)	7	63,6
	Deslerde kullanabilecek farklı öğretim yöntemlerine hakim olunması (Dalcroze, Orff, Kodaly...)	Ö (2)	1	9,1

Tablo 4.14.'de çalışma grubundaki öğretmenlerin lisans eğitimlerinin yetersizlik nedenlerine yönelik görüşleri yer almaktadır. Bu bulgulara göre öğretmenlerin %63,6'sının Özel eğitim alanına dair müzik eğitimi olmadığını, %9,1'inin ise derslerde kullanabilecek farklı öğretim yöntemlerine hakim olunması (Dalcroze, Orff, Kodaly...) şeklinde görüşlerini belirttikleri görülmektedir.

Ö1; “Kesinlikle hayır cevabını vermek istiyorum. Çünkü almış olduğumuz lisans eğitiminde özel eğitim alanına dair en ufak bir şey öğrendiğimi hatırlamıyorum. Bu konu hakkında acilen bir çalışma yapılması gerektiğini düşünüyorum.”

Ö2; “ Özel eğitim alanında çalışacak öğretmenlerin Dalcroze, Orff, Kodaly gibi öğretim yöntemlerinin derste kullanımına yönelik uygulamalarına hakim olması gerekir.”

Tablo 4.14.'de yer alan görüşler doğrultusunda, Özel eğitim alanına dair lisans düzeyi müzik eğitimi olmaması, Derslerde kullanabilecek farklı öğretim yöntemlerine hakim (Dalcroze, Orff, Kodaly...) olunmaması açısından öğretmenlerin lisan eğitimlerini yeterli görmedikleri söylenebilir.

4.8. Sekizinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde çalışma grubundaki müzik öğretmenlerinin araştırmanın sekizinci alt problemi hizmetiçi eğitim seminerlerine yönelik görüşleri Tablo 4.15’de verilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 4.15. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Özel Eğitim Müzik Dersi Açısından Hizmet İçi Eğitimlere Yönelik Görüşleri

Hizmet İçi Eğitimleri Yeterli Görüyorum	f	%
Evet	1	9,1
Hayır	10	90,9
Toplam	11	100

Tablo 4.15.’de çalışma grubundaki öğretmenlerin hizmet içi eğitimlere yönelik görüşleri yer almaktadır. Bu bulgulara göre çalışma grubundaki öğretmenlerin %9,1’inin hizmet içi eğitimleri yeterli gördükleri, %90,9’unun hizmet içi eğitimleri yeterli görmediklerini belirttikleri, görülmektedir. Buna göre çalışma grubundaki öğretmenlerin hizmet içi eğitimleri yeterli görmedikleri söylenebilir.

Tablo 4.16. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Özel Eğitim Müzik Dersi Açısından Hizmet İçi Eğitimlerin Yetersizlik Nedenlerine Yönelik Görüşleri

Hizmet İçi Eğitim Seminerlerine Yönelik Görüşler	Görüşler		Öğretmenler	f	%
	Görüş	Ö			
Seminer katılım şartlarının yetersizliği		Ö (1, 7)		2	18,2
Özel eğitim müzik dersi alanında hizmet içi eğitim açılmaması		Ö (2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11)		8	72,7

Tablo 4.16.’de çalışma grubundaki öğretmenlerin özel eğitim müzik dersi açısından hizmet içi eğitimlerin yetersizlik nedenlerine yönelik görüşleri yer almaktadır. Bu bulgulara göre öğretmenlerin %18,2’sinin seminer şartlarının katılım için yeterli olmadığı, %72,7’sinin ise Özel eğitim müzik dersi alanında hizmet içi eğitim açılmadığı şeklinde görüşlerini belirttikleri görülmektedir.

Ö1; “Bazen bu alanla ilgili hizmet içi eğitim faaliyetleri düzenleniyor ama maalesef düzenlenen faaliyetler her zaman bizim katılım gösterebileceğimiz şartlarda olmadığından katılamıyoruz. Bu tür etkinliklerin mutlaka her ilçede (katılım sayısı aranmaksızın) gerçekleştirilmesi gerektiğini düşünüyorum.”

Ö9; “Bu konuda hizmet için eğitim semineri fazla yapılmıyor. Ya da yapılıyorsa bile kesinlikle haberimiz olmuyor. Bilgilendirilme eksikliği söz konusudur.”

Ö11; “Hizmet içi eğitim almadım. Bunun nedeni ise özel eğitim müzik dersi ile ilgili açılmış bir eğitim bulunmamaktadır.”

Tablo 4.16.’de yer alan görüşler doğrultusunda, özel eğitim müzik dersine dair seminer şartlarının katılım için yeter olmadığı, özel eğitim müzik dersi alanında hizmet içi eğitim açılmaması açısından öğretmenlerin hizmet içi eğitimleri yeterli görmedikleri söylenebilir.

4.9. Dokuzuncu Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde çalışma grubundaki müzik öğretmenlerinin araştırmanın dokuzuncu alt problemi olan özel eğitim öğretmenlerine yönelik görüşleri Tablo 4.17’de verilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 4.17. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Özel Eğitim Müzik Dersi Açısından Özel Eğitim Öğretmenlerinden Kaynaklanan Sorunlara Yönelik Görüşleri

Özel Eğitim Öğretmenlerinden Kaynaklanan Sorunlar Yaşıyorum	f	%
Evet	-	-
Hayır	11	100
Toplam	11	100

Tablo 4.17.’da çalışma grubundaki müzik öğretmenlerinin özel eğitim müzik dersi açısından hizmet içi eğitimlerin yetersizlik nedenlerine yönelik görüşleri yer almaktadır. Bu bulgulara göre çalışma grubundaki öğretmenlerin görüşme formunda yer alan “Özel eğitim müzik dersleri açısından özel eğitim öğretmenlerinden kaynaklanan sorunlar yaşıyor musunuz?” sorusuna bütün öğretmenlerin hayır cevabı verdiği görülmüştür.

Tablo 4.17.’da yer alan bulgulara göre çalışma grubundaki öğretmenlerin özel eğitim müzik dersi açısından özel eğitim öğretmenlerinden kaynaklanan hiçbir sorun yaşamadıkları söylenebilir.

4.10. Onuncu Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde çalışma grubundaki müzik öğretmenlerinin araştırmanın onuncu alt problemi olan eğitim verdikleri öğrencilere yönelik görüşleri Tablo 4.18’de verilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 4.18. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Özel Eğitim Müzik Dersi Açısından Öğrenciden Kaynaklanan Sorunlara Yönelik Görüşleri

Özel Eğitim Öğrencilerinden Kaynaklanan Sorunlar Yaşıyorum	f	%
Evet	7	63,6
Hayır	4	36,4
Toplam	11	100

Tablo 4.18.’de çalışma grubundaki öğretmenlerin özel eğitim müzik dersleri açısından öğrenciden kaynaklanan sorunlara yönelik görüşleri yer almaktadır. Bu bulgulara göre çalışma grubundaki öğretmenlerin %63,6’sının özel eğitim öğrencilerinden kaynaklanan sorun yaşadıkları, %36,4’ünün özel eğitim öğrencilerinden kaynaklanan sorun yaşamadıklarını belirttikleri görülmektedir. Buna göre çalışma grubundaki öğretmenlerin özel eğitim müzik dersleri açısından özel öğrenciden kaynaklanan sorunlar yaşadıkları söylenebilir.

Tablo 4.19. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Özel Eğitim Müzik Dersi Açısından Öğrenciden Kaynaklanan Sorunlarına Yönelik Görüşleri

Öğrenciden Kaynaklanan Sorunlar	Görüşler	Öğretmenler	f	%
	Sağlık problemlerinden dolayı derslerin işlenememesi	Ö (3, 4, 5, 7, 8, 10, 11)	7	63,6

Tablo 4.19.’de çalışma grubundaki öğretmenlerin özel eğitim müzik dersleri açısından öğrenciden kaynaklanan sorunlara ilişkin görüşleri yer almaktadır. Bu bulgulara göre öğretmenlerin %63,6’sının öğrencilerin sağlık problemleri sebebiyle derslerin işlenememesi ile ilgili şekilde görüşlerini belirttikleri görülmektedir.

Bu soruna yönelik örnek ifadeler aşağıdaki gibidir:

Ö3; “Otizm tanısı konulmuş öğrencilerden bazıları sese karşı aşırı duyarlı müzik sesine tahammül edemiyor, söyleme kısmında Otizm ve zihinsel engelli öğrencilerden hiç konuşmayanlar var, bedensel engelli olup sadece müzik dinleyen ve başka bir etkinlik yapamayanlar var, takıntılıları nedeni ile sadece bazı şarkılar dinleyen başka şarkı dinlemeyenler var, ritim becerisi olupta göz kontağı kurmadığı için

çalışmadığım otizimli öğrenciler var. Türk müziği makamlarından (saba makamı, hicaz makamı, uşşak makamı) dinleyip uyuyan, çok sinirlenip çığlık atarak çıkan (özellikle saba makamına otizimli öğrenci tahammül edemiyor) çok rahatlayan öğrenciler var.”

Ö4; “Öğrencilerin müziğe karşı hassasiyetleri olabiliyor. Bu nedenle çoğu kez ders işleyemiyoruz.”

Ö7; “Öğrencilerin otizm seviyeleri ve beraberinde yaşamış oldukları sağlık problemleri çok ağır olduğu için çoğu zaman öğrenci ile iletişim kurmak imkansız hale gelebiliyor.”

Tablo 4.19.’de yer alan görüşler doğrultusunda özel eğitim öğrencilerinin müziğe karşı hassasiyetlerinin olması, sağlık problemleri, algılayamama ve unutma sorunları ve iletişim kurma eksikliğinden kaynaklanan sorunların çalışma grubundaki öğretmenler için öne çıkan sorunlar olduğu söylenebilir.

Tablo 4.20. Çalışma Grubundaki Müzik Öğretmenlerin Özel Eğitim Müzik Derslerinin Yetersizlik Nedenlerine Yönelik Başka Görüşleri

	Görüşler	Öğretmenler	f	%
Başka Görüşler	Lisans derslerinde her öğretmenlik alanı için özel eğitim derslerinin yer alması ve Orff eğitimi verilmesi	Ö (1, 2, 4)	3	27,3
	Derslik, ders kitabı ve enstrüman eksikliği	Ö (2, 8, 9)	3	27,3
	Hizmet içi eğitimler gibi özel eğitime yönelik faaliyetlerin çoğaltılması	Ö (2, 9)	2	18,2
	Araç gereçler için ödenek olmaması	Ö (3)	1	9,1
	Ram’dan rapor alan öğrencilerin doğru tespit edilmesi	Ö (10)	1	9,1

Tablo 4.20.’da çalışma grubunda bulunan öğretmenlerin Özel eğitim müzik derslerinin yetersizlik nedenlerine yönelik başka görüşleri yer almaktadır. Bu bulgulara göre öğretmenlerin %27,3’ü lisans derslerinde her öğretmenlik alanı için özel eğitim alanına ilişkin Orff ağırlıklı eğitimlerin verilmesi gerektiğine yönelik, %27,3’ünün, derslik, ders kitabı ve enstrüman eksikliğine yönelik, %18,2’sinin hizmet içi eğitimler gibi özel eğitime yönelik faaliyetlerin çoğaltılması gerektiğine yönelik, %9,1’inin Ram’dan rapor alan öğrencilerin doğru tespit edilmesi gerektiğine yönelik, %9,1’inin araç ve gereçler için ödenek olmamasına yönelik görüşlerini belirttikleri gözlenmektedir.

Belirtilen görüşlere yönelik örnek ifadeler aşağıdaki gibidir:

Ö1; “Orff ağırlıklı eğitimin öğretim programlarında, alanımızla ilgili eğitim veren üniversitelerde ve hizmet içi eğitim faaliyetlerinde sıklıkla bulunması

gerektiğini ve bunun kalıcı bir hal alması gerektiğini düşünüyorum. Her öğretmenlik alanı içerisinde özel eğitim konularının yer alması, öğrencilere aktarılması ve öneminin artırılması gerekmektedir.”

Ö8; “Müzik odası olması ve marakas, ritim çalgıları ve seviyelerine uygun ders kitabı acilen olması şart.”

Ö10; “RAM’den rapor alan öğrenciler çok doğru tespit edilmeli. Hafif zihinsel engelli olarak teşhis konulan fakat oldukça ağır seviyede çocuklar var. Ailelerin isteklerinin dikkate alındığını söyleyen özel eğitim öğretmenleri bu konuda oldukça rahatsız.”

Tablo 4.20.’da yer alan görüşler doğrultusunda; lisans derslerinde her öğretmenlik alanı için özel eğitim derslerinin yer alması ve Orff eğitimi verilmesi, derslik, ders kitabı ve enstrüman eksikliği öğretmenlerin başka görüşler içerisinde öne çıkan görüşleri olduğu söylenebilir

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın bulguları ve yorumları kapsamında ulaşılan sonuçlar ve bu sonuçlara bağlı olarak geliştirilen öneriler yer almaktadır.

5.1. Sonuçlar

Araştırmanın sonuçları alt problemlerin sırası ile verilmiştir. Buna göre II kademe özel eğitim okullarında ve özel eğitim sınıfı bulunan orta okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin;

- Özel eğitim müzik ders programını yeterli gördüğü (%72,7), yetersizlik nedenleri olarak; BEP programındaki kazanımların yetersiz olması (%9,1) ile işlenebilecek kaynakların anlaşılır olmaması ve yetersiz olmasını (%18,2) belirttikleri,
- Özel eğitim müzik ders kitaplarını yetersiz gördüğü (%72,7), bu yetersizliklerin; kitapların yetersiz olduğu ve ders kitabı olmadığına yönelik eksiklikler (%72,7) olduğunu belirttikleri,
- Özel eğitim müzik ders saatini yetersiz gördüğü (%18,2), bu yetersizliklerin; beden perküsyonu ve ritim çalışması açısından zamanın yetersiz olduğu

(%9,1) ile öğrencilerin sağlık problemleri sebebiyle zamanın yetersiz olması (%9,1) olduğunu belirttikleri,

- Görev yaptıkları okulun fiziki şartları yetersiz gördüğü (%45,5), bu yetersizliklerin; işlenebilecek kaynakların anlaşılır olmaması ve yetersizliği (%45,5), müzik sınıfının olmaması (%27,3), konferans salonu ve çok amaçlı salon eksikliği (%9,1) ile güvenlik önlemi eksikliği (%9,1) olduğunu belirttikleri,
- Görev yaptıkları okulda bulunan müzik dersliğini yetersiz gördüğü (54,5), bu yetersizliklerin; müzik sınıflarının yetersiz olması ve müzik sınıfı olmaması (54,5) olduğunu belirttikleri,
- Müzik derslerini işledikleri sınıfta bulunan araç-gereçleri yetersiz gördüğü (%63,6), bu yetersizliklerin; müzik dersinde kullanılacak materyal olmaması (%45,5) ile araç ve gereçlerin yeterli miktarda olmaması (%18,2) olduğunu belirttikleri,
- Almış oldukları lisans eğitimlerini yetersiz gördüğü (%72,7), bu yetersizliklerin; özel eğitim alanına dair müzik eğitimi olmaması (%63,6) ile derslerde kullanılacak farklı öğretim yöntemlerine hâkim olunması (%9,1) olduğunu belirttikleri,
- Özel eğitim müzik dersi açısından almış oldukları hizmet içi eğitim seminerlerini yetersiz gördüğü (%90,6), bu yetersizliklerin; seminerlere katılım şartlarının yeterli olmaması (%18,2) ile özel eğitim müzik dersi alanında hizmet içi eğitim açılmaması (%72,7) olduğunu belirttikleri,
- Özel eğitim müzik dersi açısından özel eğitim öğretmenlerinden kaynaklanan bir sorunlarının olmadığını belirttikleri (%100),
- Özel eğitim müzik dersi açısından eğitim verdikleri öğrencilerden kaynaklanan sorunlar yaşadıkları (%63,6), bu sorunların; öğrencilerin sağlık problemlerinden dolayı derslerin işlenememesi (%63,6) olduğunu belirttikleri,
- Özel eğitim müzik dersine yönelik başka görüşleri olduğu, bu görüşlerin; lisans derslerinde her öğretmenlik alanı için özel eğitim derslerinin yer alması ve Orff eğitimi verilmesi (%27,3), derslik, ders kitabı ve enstrüman eksikliği

(%27,3), hizmet içi eğitimler gibi özel eğitime yönelik faaliyetlerin çoğaltılması (%18,2), araç gereçler için ödenek olmaması (%9,1) ile RAM'dan rapor alan öğrencilerin doğru tespit edilmesi (%9,1) olduğunu belirttikleri sonuçlarına ulaşılmıştır.

5.2. Öneriler

- Özel eğitimi müzik ders programından kaynaklanan sorunları gidermek için BEP programı hazırlama aşamasında öğrencilerin yetersizlik düzeylerini dikkatli bir şekilde göz önünde bulundurularak ve dersin öğretmeninin görüşlerini alarak hazırlanabilir.
- Özel eğitimi müzik ders programının daha uygulanabilir olması için kaynak geliştirilebilir, ders kitabı eksikliğini gidermek için ilgili birimler çalışmalar yapabilir.
- Özel eğitimi müzik ders saatleri öğrencilerin derse hazırbulunuşluk düzeyleri ve yaşadıkları sağlık problemleri göz önünde bulundurularak artırılabilir.
- Görev yaptıkları okulların fiziki şartları, derslerin işlevsel hale gelebilmesi için iyileştirilebilir.
- Görev yaptıkları okulların sahip olduğu şartlar göz önünde bulundurularak dersin işlenişini kolaylaştırmak ve öğrencilerin güdülenmesini kolaylaştırmak adına uygun şartlarda sınıf ortamı hazırlanabilir, çok amaçlı salonlar açılabilir.
- Görev yaptıkları okulda bulunan müzik derslerini işledikleri sınıfta bulunan araç gereç eksikliklerinin giderilmesi için gereken ödenekler konusunda iyileştirme çalışmaları yapabilir.
- Almış oldukları lisans eğitimlerindeki eksikliklerin giderilmesi için eğitim fakültelerinde ya da formasyon derslerinde özel eğitim ders saatinin artırılmasına yönelik çalışmalar yapıp, ders içeriklerine özel eğitime ihtiyacı olan bireylere nasıl eğitim verileceğine ilişkin konular eklenebilir.
- Eğitim fakültesi lisans öğrencilerine şartlar elverdiği takdirde özel eğitim kurumlarında öğretmenlik deneyimi kazandırılabilir.
- Orff ağırlıklı eğitim lisans programlarında yer alabilir.

- Özel eğitim okullarında ve sınıflarında çalışmak üzere atanan müzik öğretmenlerine özel eğitim öğrencileri ile ilgili hizmet içi seminerler, eğitimler verilebilir.
- Yapılan hizmet içi eğitim seminerlerine katılım sağlanması için kurumlar eksiksiz bilgilendirilmelidir.
- Öğrencilerin sağlık problemlerinden kaynaklanan sorunları etkili bir şekilde giderebilmek için özel eğitim öğretmenleri ile müzik öğretmenlerinin özel eğitim dersleri verilirken iş birliği içerisinde olması gerekmektedir.
- RAM'dan rapor alan öğrencilerin doğru tespit edilmesi için denetlemeler sağlanabilir.
- Çalışmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunun lisans eğitimlerinde özel eğitim dersi almamış olmasından dolayı benzer bir araştırmanın farklı yıllarda yapılabilir.
- Araştırmanın çalışma grubu genişletilerek, Türkiye geneline yayılarak araştırılabilir.
- Araştırmada kullanılan yöntemden farklı yöntemler kullanılarak araştırma farklı boyutlarıyla tekrar ele alınabilir.
- Araştırmaya yönelik kullanılacak farklı veri toplama araçları geliştirilebilir.

KAYNAKÇA

- Artan, İ. (2011). Özel eğitim gerektiren çocuklar için müzik ve dans eğitimi. *Özel Gereksinimli Çocuklar ve Özel Eğitim*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Ataman, A. (2005). *Özel gereksinimli çocuklar ve özel eğitime giriş* (2. Baskı). Ankara: Gündüz Yayınları .
- Çağlayan, N. (2018). Türkiye’de Zihinsel Engellilerde Sanat Eğitimi İle İlgili Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. *AJESI - Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 403-418.
- Çetin, Ç. (2004). Özel Eğitim Alanında Çalışmakta Olan Farklı Meslek Grubundaki Eğitimcilerin Çalışma Güçlüklerinin Belirlenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 35-50.
- Doğan, İ. (2011). *Engelli çocuk ve sosyolojik bir yaklaşım*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.
- Ertürk, S. (1972). *Eğitimde Program Geliştirme* (2. Baskı). Ankara: Yelkentepe Yayın.
- Karasar, N. (1994). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Eğitim Danışmanlık Ltd. Şti.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi* 1(1), 62-80.
- Kaya, S. (2019). *Özel Eğitim Öğretmenlerinin Özel Eğitim Süreçlerinde Müzik Eğitimi Entegrasyonuna İlişkin Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Konya.
- Kutay, M. a. (2016). *Çocuk Eğitiminde Müziğin Yeri ve Önemi*. Rehabilitasyon.com: https://www.rehabilitasyon.com/makale/Cocuk_Egitiminde_M-2_CJ0qDJC_11 adresinden 06.05.2021 tarihinde alındı.
- MEB Mevzuat. (1997). *ÖZEL EĞİTİM HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME*. No: 573. Ankara.
- MEB. (2018). Orta-Ağır Zihinsel Engeli ve Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Öğrenciler İçin Müzik ve Oyun Dersi Programı. Ankara.
- MEB. (2018). Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği. 07.07.2018 tarih ve 30471 sayılı Resmi Gazete. https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2020_06/24163215_ozel_eYitim_yonetmeliYi_s_on_hali.pdf adresinden 24.09.2022 tarihinde alındı.
- MEB. (2022). *ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ*. Eğitim Uygulama Okulu Müzik Dersi Öğretim Programı: https://orgm.meb.gov.tr/alt_sayfalar/egt_uygulama_muzik.html adresinden 23.09.2022 tarihinde alındı.
- MEB, (2019). Milli Eğitim Bakanlığı: https://orgm.meb.gov.tr/alt_sayfalar/egt_uygulama_muzik.html adresinden 09.03.2021 tarihinde alındı.
- MEB, (2018). *Resmi İstatistikler*. Resmi İstatistikler: <http://sgb.meb.gov.tr/www/resmi-istatistikler/icerik/64> adresinden 24.06.2021 tarihinde alındı.
- Oğuzkan, D. A. (1974). *Eğitim Terimleri Sözlüğü*. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Özsoy, Y. (2002). Özel eğitime muhtaç çocuklar ve özel eğitim. *Özel Eğitime Giriş*. 1-20. Ankara: Karatepe Yayınları.

- Rehabilitasyon.com. (2012, 06 08). *Rehabilitasyon.com*. Rehabilitasyon.com: https://www.rehabilitasyon.com/makale/Ozel_Egitimin_Tan_-2_E3OnD0_25 adresinden 01.01.2020 tarihinde alındı.
- Stephenson, J. (2006). *Music therapy and the education of students with severe disabilities*. education and training in developmental disabilities, macquarie university.: http://www.daddcec.org/Portals/0/CEC/Autism_Disabilities/Research/Publications/Education_Training_Development_Disabilities/2006v41_Journals/ETDD_200609v41n3p290299_Music_Therapy_Education_Students_With_Severe_Disabilities.pdf adresinden alındı.
- Şimşek, A. & Yıldırım, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (2019). *Engelli ve yaşlı istatistik bülteni*. Aile ve çalışma: https://ailevecalisma.gov.tr/media/6598/bu-lten_may%C4%B1s2019_20190624-1.pdf adresinden 09.07.2022 tarihinde alındı.
- TDK. (2020). *Türk Dil Kurumu*.: <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alındı.
- Uçan, A. (2004). *Musiki muallim mektebi ve müzik eğitimi*. Musiki dergisi: <http://www.musikidergisi.net/?p=593> adresinden 04.03.2022 tarihinde alındı.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi-temel kavramlar, ilkeler, yaklaşımlar ve Türkiye" deki durum*. Ankara: Evrensel Müzikeyi.
- Uslu, M. (2013). Müzik Eğitiminin Yaratıcılık Boyutu. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi Journal of Research in Education and Teaching*, 2(1), 71-80.
- Subakan, Y.& Koç, M. (2019). Özel eğitim gereksinimli bireylerin gelişim ve eğitimlerinde kullanılan mobil cihazlar ve yazılımlar. *Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi (BEST Dergi)*, 3(2), 51-61.

EKLER

Ek 1. Öğretmen Görüşleri Formu

YÖNERGE

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Program'ında yapılmakta olan “Özel Eğitim Müzik Derslerine Yönelik Öğretmen Görüşleri” isimli tez çalışması kapsamında görüşlerinize ihtiyaç duyulmuştur.

Araştırmada Özel Eğitim Okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin özel eğitim müzik derslerine yönelik görüşlerini tespit etmek amaçlanmıştır. Bu doğrultuda aşağıda yer alan görüşme formunun cevaplanması istenmektedir.

Görüşme formu iki kısımdan oluşmaktadır; birinci bölümde kişisel bilgileri, ikinci bölümde ise özel eğitim müzik derslerine yönelik görüşleri tespit etmek amacıyla oluşturulan sorular yer almaktadır. Görüşme formundaki Evet-Hayır cevaplı soruları okuduktan sonra, görüşünüzü ifade eden kutucuklardan yalnızca bir tanesini (X) şeklinde işaretleyerek belirtmeniz, bunun devamındaki soruda ise yetersiz gördüğünüz konuya ilişkin görüşlerinizi detaylı bir şekilde açıklamanız istenmektedir.

Görüşleriniz araştırma için önem taşımaktadır. Lütfen cevapsız soru bırakmayınız. Araştırmada elde edilecek bulguların geçerliliği görüşlerinizdeki içtenliğe bağlıdır. Görüşleriniz yalnızca bu araştırma için kullanılacaktır. Zaman ayırdığınız için teşekkür ederim.

Ayşe KÜYÜKOĞLU

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

KİŞİSEL BİLGİLER

1. Mezun Olduğunuz Üniversite :.....
2. Mezun Olduğunuz Fakülte :.....
3. Öğrenim Durumunuz : Lisans () Yüksek Lisans () Doktora () Diğer ()
4. Mesleki Kıdeminiz : 0-5 yıl () 6-10 yıl () 11-15 yıl ()
16-20 yıl () 21 yıl ve daha fazla ()
5. Cinsiyetiniz : Bayan () Bay ()
6. Görev Yaptığınız Okul :.....
7. Göreve Gelme Biçiminiz : Kadrolu () Görevlendirme () Sözleşmeli () Diğer ()

GÖRÜŞME SORULARI

1. Özel Eğitim müzik **ders programını** yeterli görüyor musunuz?
Evet () Hayır ()
2. Cevabınız hayır ise yetersiz gördüğünüz noktaları lütfen belirtiniz.
.....
.....
.....
.....
.....
3. Özel Eğitim müzik **ders kitabını** yeterli görüyor musunuz?
Evet () Hayır ()
4. Cevabınız hayır ise yetersiz gördüğünüz noktaları lütfen belirtiniz.
.....
.....
.....
.....
5. Özel eğitim müzik dersi için belirlenen kazanımlara ulaşmak için uygulamadaki **müzik dersi saatini** yeterli buluyor musunuz?
Evet () Hayır ()

6. Cevabınız hayır ise ders saatine ilişkin yetersizlikleri lütfen belirtiniz.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

7. Özel eğitim müzik dersi için görev yaptığınız okulun **fiziki şartlarını** yeterli buluyor musunuz?
Evet () Hayır ()

8. Cevabınız hayır ise yetersizlik durumları lütfen belirtiniz.

.....
.....
.....
.....
.....

9. Özel eğitim müzik dersleri açısından görev yaptığınız okuldaki **dersliği** yeterli buluyor musunuz?
Evet () Hayır ()

10. Cevabınız hayır ise yetersizlik durumlarını lütfen belirtiniz.

.....
.....
.....
.....
.....

11. Özel eğitim müzik derslerini işlediğiniz sınıfta bulunan **araç-gereçleri** yeterli buluyor musunuz?
Evet () Hayır ()

12. Cevabınız hayır ise yetersizlik durumlarını lütfen belirtiniz.

.....
.....
.....
.....

13. Özel eğitim müzik dersi açısından **lisans eğitiminizi** yeterli görüyor musunuz?
Evet () Hayır ()

14. Cevabınız hayır ise yetersiz gördüğünüz noktaları lütfen belirtiniz.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

15. Özel eğitim müzik dersi açısından almış olduğunuz **hizmet içi eğitim seminerlerini** yeterli buluyor musunuz?

Evet () Hayır ()

16. Cevabınız hayır ise yetersiz gördüğünüz noktaları lütfen belirtiniz.

.....
.....
.....
.....
.....

17. Özel eğitim müzik dersleri açısından çalıştığınız kurumdaki **özel eğitim öğretmenlerinden** kaynaklanan sorunlar yaşıyor musunuz?

Evet () Hayır ()

18. Cevabınız evet ise yaşadığınız sorunları lütfen belirtiniz.

.....
.....
.....
.....
.....

19. Özel eğitim müzik derslerinde **öğrenciden kaynaklanan** sorunlar yaşıyor musunuz?

Evet () Hayır ()

20. Cevabınız evet ise yaşadığınız sorunları lütfen belirtiniz.

.....
.....
.....
.....
.....

21. Özel eğitim müzik derslerine yönelik bunların dışında başka görüşleriniz varsa lütfen belirtiniz.

.....
.....

Ek 2. Kurum İzin Belgeleri

T.C.
SAMSUN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-27485554-605.01-23105839
Konu : Ayşe KÜYÜKOĞLU' nun
Araştırma Uygulama İzni

26.03.2021

DAĞITIM YERLERİNE

- İlgi : a) Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün
21/01/2020 tarihli ve 81576613-10.06.01-E, 1563890- 2020/2 sayılı Genelgesi,
b) Ondokuz Mayıs Üniversitesi Rektörlüğü Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü'nün
Bila tarihli ve 34622 sayılı yazısı.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı Öğrencisi Ayşe KÜYÜKOĞLU' nun ; İlimiz 17 ilçede bulunan Özel Eğitim Ortaokulu, Özel Eğitim Uygulama Merkezi, Resmi Ortaokul, Özel Eğitim İş Uygulama Merkezi, Resmi Yatılı Bölge Ortaokulu ' nda görev yapan öğretmenlere yönelik "Özel Eğitim Müzik Derslerine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi " başlıklı tez çalışması yapmak istediğine ilişkin ilgi (b) yazı ve ekleri, ilgi (a) genelgeye göre incelenmiş ve komisyon tarafından uygun görülmüştür.

Söz konusu çalışmanın komisyon kararı doğrultusunda, uygulama sorularını çalışmayı yapan kişi tarafından raporlanarak, Müdürlüğümüz Ar-Ge Birimine gönderilmesine dikkat edilerek, yüz yüze eğitim öğretime ara verilmesi gözönüne alınarak online, örgün eğitimin tam olarak başlamasıyla birlikte denetimi ilçe millî eğitim müdürlükleri/okul idaresinde olmak üzere, kurum faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına göre yapılmasının sağlanması hususunda;

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Coşkun ESEN
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdürü

- Ekler :
1- İlgi (b) yazı ve ekleri
2- 25/03/2021 tarihli komisyon kararı

DAĞITIM:
Gereği:
17 İlçe Kaymakamlığına
(İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü)

Bilgi:
Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Rektörlüğü Lisansüstü Eğitim
Enstitüsü Müdürlüğü

Adres : Atatürk Bulvarı Hükümet Konaklı İl Millî Eğitim
Müdürlüğü/SAMSUN
Telefon No : 0 (362) 435 80 63
E-Posta : samsunmem@meb.gov.tr
Kep Adresi : mebihs01.kep.tr

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ehys>

Bilgi için: L.SÖYLEYİCİ

Uyvan : Şef

İnternet Adresi: <http://samsun.meb.gov.tr>

Faks: 3624324854

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 6a61-41c9-3f12-a780-2cce kodu ile teyit edilebilir.

I.C.
SİNOP VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-25072426-605.01-20707676
Konu : Araştırma İzni

16.02.2021

MÜDÜRLÜK MAKAMINA

İlgi : Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü'nün 08.02.2021 tarih ve E.72975315-100-17217 sayılı yazısı

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Tezli Yüksek Lisans öğrencisi Rana AYDINGÖZ ÇAYLI, Prof. Dr. Damla BULUT danışmanlığında hazırladığı "Okul Öncesi Öğretmenlerinin Uyguladıkları Müzik Etkinliklerine Yönelik Bir İnceleme" konulu tez çalışmasını Müdürlüğümüze bağlı tüm resmi ve özel, anaokul, anasınıf, ilkokul, ortaokul ve yatılı bölge ortaokullarında uygulamak istemektedir. Çalışma ile ilgili yazı ve ekleri oluşturulan Komisyon tarafından incelenmiştir. Yapılan inceleme sonrası söz konusu çalışmanın eğitim ve öğretimi aksatmayacak şekilde gönüllülük esasına dayalı olarak okul müdürünün denetiminde ve kontrolünde uygulanması uygulamalarda sadece yazımız ekinde gönderilen çalışmanın kullanılması ve araştırma sonuçlarının bir rapor halinde Müdürlüğümüze verilmesi şartı ile çalışmanın yürütülmesinde bir sakınca görülmemiştir.

"Okul Öncesi Öğretmenlerinin Uyguladıkları Müzik Etkinliklerine Yönelik Bir İnceleme" isimli çalışmanın Müdürlüğümüze bağlı tüm resmi ve özel, anaokul, anasınıf, ilkokul, ortaokul ve yatılı bölge ortaokullarında pandemi kuralalarına uygun bir şekilde ya da çevrim içi olarak uygulanmasını

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

İsmail KİRENDİBİ
Şube Müdürü

OLUR
Ercan YILDIZ
İl Milli Eğitim Müdürü

Ek: Yazı ve ekleri (16 Sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Hükümet Konağı Kat:2 Sinop

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Telefon No : 0 (368) 261 19 87

Bilgi için: Ertuğ AL TUN

E-Posta: arge57@meb.gov.tr

Unvan : Öğretmen

KeP Adresi : meb@hs01.kep.tr

İnternet Adresi: Faks:3682611507

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden e40a-1285-3a16-9332-1541 koda ile teyit edilebilir.

Ek 3. Etik Kurul Kararı

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
YÖNETİM KURULU KARARLARI

KARAR TARİHİ	TOPLANTI SAYISI	KARAR SAYISI
24.06.2020	11	2020/325-406

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yönetim Kurulu 24.06.2020 Çarşamba günü saat 11:00'de Enstitü Müdürü Prof. Dr. Ali BOLAT'ın başkanlığında Covid-19 pandemisi nedeniyle alınan önlemler gereğince UZEM ve BAUM Müdürlüklerinin teknik desteği ile uzaktan eğitim teknolojileri kullanılarak yapıldı. Çoğunluğun sağlandığı görülerek gündemdeki konuların görüşülmesine geçildi ve aşağıda yazılı kararlar alındı.

KARAR NO:

2020/325- 10.06.2020 tarihinde yapılan Enstitü Yönetim Kurulu toplantısında gündem oylanarak oybirliği ile kabul edildi, görüşmelere geçildi.

KARAR NO:

2020/326- Enstitümüz ana bilim/ana sanat dallarında öğrenim gören aşağıda adı, soyadı yazılı lisansüstü öğrencilerin tez konusu önerilerine ilişkin ana bilim/ana sanat dalı başkanlıklarının teklif yazıları görüşüldü.

Yapılan görüşme sonucunda; Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin 32. ve 38. maddelerine göre danışman öğretim üyelerinin önerisi, ilgili ana bilim/ana sanat dalı kurullarının kararı doğrultusunda aşağıda adı ve soyadı yazılı öğrencilerin tez konularının aşağıdaki şekliyle kabulüne, **etik kurul onayı gerektiren doktora/sanatta yeterlik tez konuları için anılan yönetmeliğin 39. maddesi gereğince Tez Önerisi Savunmasından en az 15 gün önce Tez İzleme Komitesine sunulmak üzere "Etik Kurul Onayı"** alınmasına ve tez önerisi savunmasından sonra tutanağa eklenerek enstitümüze iletilmesine, kararın ilgili ana bilim/ana sanat dalı başkanlıklarına bildirilmesine katılanların oybirliği ile karar verildi.

Öğrenci No	Öğrencinin Adı- Soyadı	YL/DR	Ana Bilim/Ana Sanat Dalı	Danışmanın Adı- Soyadı	Tez Konusu
17250034	Özkan ÖZCAN	DR	Eğitim Bilimleri/Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	Doç. Dr. Aysenur BÜYÜKGÖZE KAVAS	Ortaokul Öğrencilerinin Kariyer Gelişimini Destekleyici Çevrimiçi Kendini Tanıma Programının Web Tabanlı Olarak Etkililiğinin Sınanması
17250020	Mehtap KARALAR	DR	Eğitim Bilimleri/Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	Doç. Dr. Aysenur BÜYÜKGÖZE KAVAS	Ortaokul Öğrencilerinin Kariyer Gelişimini Destekleyici Çevrimiçi Karar Verme Programının Web Tabanlı Olarak Etkililiğinin Sınanması
13250215	Rana AYDINGÖZ ÇAYLI	Tezli YL	Güzel Sanatlar Eğitimi/Müzik Eğitimi	Prof. Dr. Damla BULUT	Okul Öncesi Öğretmenlerinin Uyguladıkları Müzik Etkinliklerine Yönelik Bir İnceleme

ÖZ GEÇMİŞ

Ayşe KÜYÜKOĞLU, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği'nden 2018 yılında mezun oldu. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans yapmakta. Iğdır ilinde müzik öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

İletişim Bilgileri

ORCID ID : 0000-0002-5901-148X

Yayımlar

1. Küyükoğlu, A. & Bulut, D. (2021) Özel eğitim okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin özel eğitim müzik dersine yönelik görüşleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 14(81),61-70.